

Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău

450042, Zalău, România, str. Unirii, nr. 9, Tel. +40 260 612 223, Fax +40 260 661 706

Email: contact@muzeuzalau.ro www.muzeuzalau.ro

Cod fiscal: 13889836; Cont: RO08TREZ56121G365000XXXX – Trezoreria Zalău

Nr. ____ / ____

I

RAPORT

privind managementul Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău

în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2025

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Sălaj, denumit în continuare *autoritatea*, pentru Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, aflat în subordinea sa, în conformitate cu prevederile **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, cu modificările și completările ulterioare**

Analiza și notarea raportului de activitate și a interviului se fac în baza următoarelor criterii de evaluare:

1. evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea și în raport cu sistemul instituțional existent;
2. îmbunătățirea activității instituției;
3. organizarea/sistemul organizațional al instituției;
4. situația economico-financiară a instituției;

5. strategia, programele și implementarea planului de acțiune pentru îndeplinirea misiunii specifice instituției, conform sarcinilor și obiectivelor formulate de autoritate;
6. evoluția economico-financiară a instituției, pentru următoarea perioadă de management, cu menționarea resurselor financiare necesare de alocat de către autoritate.

În conformitate cu prevederile contractului de management, datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei: 1 ianuarie 2025 - 31 decembrie 2025.

CUPRINS

A. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea.....	5
1. Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități.....	5
2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări).....	9
3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia.....	11
4. Măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari.....	14
5. Grupurile - țintă ale activităților instituției	15
6. Profilul beneficiarului actual.....	17
 B. Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia.....	 18
1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității.....	18
2. Orientarea activității profesionale către beneficiari.....	21
3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse.....	22
 C. Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare.....	 40
1. Măsuri de organizare internă.....	40
2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne.....	41
3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere.....	41
4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare)	41
5. Măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/ refuncționalizări ale spațiilor.....	43
6. Măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată.....	43

D. Evoluția situației economico - financiare a instituției.....	43
1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate.....	43
2. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției.....	45
 E. Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management.....	46
1. Viziune.....	46
2. Misiune.....	46
3. Obiective (generale și specifice)	47
4. Strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management.....	48
5. Strategie și plan de marketing	52
6. Programe propuse pentru întreaga perioadă de management.....	54
7. Proiecte din cadrul programelor.....	58
8. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management.....	58
 F. Previzionarea evoluției economico - financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse.....	59
1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare.....	59
2. Număr de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management.....	59
3. Analiza programului minimal.....	60

ANEXE

1. Sintează în imagini a proiectelor, activităților și evenimentelor instituției

A. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea

1. Cobalorarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități:

În anul 2025 parteneriatele instituționale sau cele cu actori ai sectorului cultural independent s-au structurat pe două paliere: cele în care activitatea a fost organizată de noi, respectiv cele în care am activat ca parteneri ai diverșilor inițiatori de proiecte. Astfel, în seria instituțiilor de profil similar am avut ca parteneri: Institutul Național al Patrimoniului, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș, Muzeul Județean Satu Mare, Muzeul Satului Bănățean, Universitatea de Vest Timișoara, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Muzeul Olteniei Craiova, Muzeul Țării Crișurilor Oradea, Universitatea 1 Decembrie Alba Iulia, Muzeul Banatului Montan Reșița, Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței - Sighetu Marmăției, Muzeul Județean de Etnografie și Artă Populară Maramureș, Muzeul Satului Maramureșean Sighetu Marmăției.

Instituțiile școlare alături de care am derulat activități au fost: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Speranța, Școala Gimnazială "Gh.Lazăr" Zalău, Școala Gimnazială "Simion Bărnuțiu" Zalău, Școala Gimnazială "C.Coposu" Zalău, Colegiul Național Silvania, Liceul Pedagogic "Gh.Sincai" Zalău, Liceul Tehnologic "Voievod Gelu", Liceul cu program sportiv "Avram Iancu", Școala Gimnazială "Horea" Șimleu Silvaniei, Școala Gimnazială nr.1 Șimleu Silvaniei, Liceul Ortodox "Sf.Nicolaie" Zalău, Școala Gimnazială "M.Eminescu" Zalău, Colegiul Tehnic „Iuliu Maniu” din Șimleu Silvaniei, Liceul de Artă *Ioan Sima*, Colegiul „Ioan Ossian” Șimleu Silvaniei, Clubul Copiilor Cehu Silvaniei, precum și o serie de instituții de învățământ preșcolar din Zalău.

În cadrul programului educațional adresat mediului rural parteneriatele au vizat școlile gimnaziale din: Băbeni, Buciumi, Treznea, Halmășd, Borla, Bocșa, Lozna, Stârciu, Zalău, Bobota, Românași, Nușfalău, Pericei, Plopiș, Creaca, Șamșud.

În seria colaborărilor cu ONG-urile am avut ca parteneri Fundația *Corneliu Coposu*, Centrul de boli rare *NoRo*, Asociația *Arta Acului la Cluj*, *Fundația pentru conservarea patrimoniului cultural național*, Asociația *Ethnoculto*, Asociația *Arche*, Asociația *Pro Teatru*, Fundația Academia Civică, Centrul de zi *Tinerețe fără bătrânețe*.

La nivelul autorităților și instituțiilor locale am colaborat cu Primăria Municipiului Zalău, Primăria Municipiului Șimleu Silvaniei, Centrul Național de Informare Turistică Zalău, Biblioteca Județeană Sălaj, Centrul de Cultură și Artă al județului Sălaj, Casa Corpului Didactic Zalău.

Activități organizate în parteneriat și adresate comunității locale:

Nr. crt.	Titlul manifestării	Parteneri	Data
1.	Film documentar „Iuliu Maniu, părintele Marii Uniri și lupta pentru libertate” (colaborare realizare documentar și prezentare)	Imbold Media, Fundația <i>Corneliu Coposu</i> ,	Februarie 2025
2.	Masă rotundă și micro-expoziție foto-documentară <i>Simion Oros – 140 de ani de la naștere</i>	Casa Corpului Didactic	Februarie 2025
3.	<i>100 de ani de presă în Sălaj</i>	Asociația Jurnaliștilor din Sălaj, <i>Magazin Sălăjean</i>	Martie 2025
4.	<i>Nunta satului sălăjean</i> (expoziție online cu coduri QR în cadrul <i>Târgului de nunți din Sălaj</i>)	Parteneriat cu <i>Smart Happy House</i> și Hotel Transilvania	martie 2025
5.	Deschidere oficială <i>Anul Cardinal Iuliu Hossu</i> (prezentare volum)	Protopopiatul Greco-Catolic Zalău	Aprilie 2025
6.	Program educațional <i>Din vremea bunicilor. Tradiții și obiceiuri din satele sălăjene</i>	Clubul copiilor Cehu Silvaniei	Februarie-mai 2025
7.	Program educațional <i>Satul meu – obiceiuri și tradiții</i>	Școala Gimnazială Aghireș	Februarie, aprilie 2025
8.	Expoziție de sculptură <i>Depersonalizarea</i> (la Casa Memorială <i>Iuliu Maniu</i>)	Universitatea Națională de Arte București	Aprilie 2025
9.	Proiect educațional <i>Măsurătoare dendrocronologică a pinilor din Dealul Țarinei</i> (la Casa Memorială <i>Iuliu Maniu</i>)	Școala Gimnazială nr.1 Pericei	Mai 2025
10.	Proiect educațional <i>Iuliu Maniu, omul care a</i>	Școala Gimnazială nr.1	Iunie 2025

	<i>iubit România</i>	Plopiș	
11.	Expoziție <i>Turnul de semnalizare-refugiu pe traseul Limesului Dacic</i>	Universitatea Tehnică Cluj Napoca, Facultatea de arhitectură	Iunie-august 2025
12.	Școală de Vară <i>Împreună în diversitate și multiculturalitate</i> (la Casa Memorială Iuliu Maniu)	Inspectoratul Școlar Sălaj	August 2025
13.	Expoziție foto-documentară stradală <i>Trecut și prezent în Zalău</i> (în cadrul Zilelor Municipiului Zalău)	Primăria Municipiului Zalău	August 2025
14.	Expoziție și prezentare gastronomie <i>Călătorie în universul alimentar al regimului comunist</i> (în cadrul Festivalului Curtea artiștilor)	Asociația Pro Teatru	August 2025
15.	Proiect <i>Documentare și restaurare pentru Activarea Generațiilor Următoare</i>	Asociația ARCHE, Institutul Național al Patrimoniului, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Primăria Dragu	Iulie-septembrie 2025
16.	Gala <i>Corneliu Coposu</i>	Fundația Corneliu Coposu	Noiembrie 2025
17.	<i>Haidaș pă la noi! Deschide lada cu zestre sălăjeană</i>	Primăria Municipiului Zalău, prin Centrul Național de Informare Turistică	13-14 septembrie 2025
18.	Proiect educațional <i>Iuliu Maniu model de credință</i> (la Casa Memorială Iuliu Maniu)	Școala Gimnazială nr.1 Pericei, Școala Gimnazială Șamșud	Septembrie 2025
19.	Lansare film documentar: <i>Observatorul de la Șimleu Silvaniei</i>	Primăria Municipiului Simleu Silvaniei	Septembrie 2025
20.	<i>Science Power. Cercetător la muzeu pentru o zi!</i> în cadrul programului dedicat <i>Noapții Cercetătorilor Europeni</i>	Licee din Zalău, Colegiul Național Simion Bărnuțiu	Martie-septembrie 2025

		Șimleu Silvaniei	
21.	Program de ateliere educaționale și prezentări științifice în cadrul Festivalului <i>Curtea artiștilor</i>	Asociația <i>Pro Teatru</i>	Iunie-septembrie 2025
22.	Program educațional <i>Împreună la Muzeu</i>	DGASPC Sălaj	Anul 2025
23.	Proiect <i>Cooperativa Culturală</i>	În parteneriat cu Fundația pentru Conservarea Patrimoniului Cultural Tradițional	Octombrie-decembrie 2025
24.	Expoziție stradală <i>Corneliu Coposu, o viață întreagă pentru principii și valori</i>	Fundația <i>Corneliu Coposu</i>	Noiembrie 2025
25.	Expoziție foto-documentară <i>Revoluția română din decembrie 1989 în județul Sălaj</i>	Instituția Prefectului județului Sălaj	Decembrie 2025
26.	Programul educațional <i>Un muzeu pentru toți</i> (programul a cuprins ateliere și expoziții realizate pe tot parcursul anului)	Centrul Pilot de Referință pentru Boli Rare NoRo Zalău	Anul 2025
27.	Program educațional <i>Speranța la muzeu</i>	Centrul pentru Educație incluzivă <i>Speranța</i>	Anul 2025
28.	Program educațional <i>Tradiții românești</i>	Protopopiatul Ortodox, Centrul de zi pentru copii aflați în situație de risc de separare de părinți "Sfântul Arhidiacon Ștefan", DAS Zalău	Anul 2025
29.	Ciclu de prelegeri dedicat evenimentelor și personalităților istorice majore	Parteneriate cu autorități locale și instituții școlare din județ	Ianuarie-decembrie 2025

2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)

Puncte tari:

- ✓ Singurul muzeu județean cu reprezentativitate la nivelul expunerii și comunicării patrimoniului cultural de interes local, regional și național;
- ✓ Existența unui muzeu modern, realizat după cele mai inovatoare soluții muzeotehnice, cu un grad de accesibilitate și atractivitate ridicat;
- ✓ Existența unei săli de expoziții temporare bazată pe tehnologii de realitate virtuală și realitate augmentată care își diversifică permanent conținuturile și care asigură multiple funcționalități, în principal educaționale;
- ✓ Existența dotărilor tehnice pentru realizarea optimă a activităților prezentate în social-media;
- ✓ Poziționarea centrală a instituției, fapt ce permite un acces mai facil în special outsiderilor;
- ✓ Amenajarea zonei pietonale în proximitatea muzeului, spațiu devenit oportun pentru organizarea evenimentelor culturale ale instituției;
- ✓ Dezvoltarea de noi parteneriate cu instituții de profil și, respectiv, universități de prestigiu din țară;
- ✓ Implicarea în probleme / dezbateri de actualitate privind nevoi ale comunității, cu privire specială a celor din zona culturală;
- ✓ Existența unui personal bine pregătit, cu rezultate notabile în activitățile de cercetare științifică, respectiv în cea de evidență, clasare, valorificare și promovare a patrimoniului muzeal;
- ✓ Publicarea constantă a rezultatelor cercetării științifice în revista muzeului, în volume și publicații de prestigiu;
- ✓ Derularea, în social media, a unor proiecte de prezentare a rezultatelor cercetărilor științifice publicului nespecialist;
- ✓ Deținerea unui patrimoniu cu reprezentativitate regională și cu un profil diversificat;
- ✓ Deținerea informațiilor riguros documentate cu privire la patrimoniul cultural al zonei;
- ✓ Dezvoltarea constantă a ofertei educaționale, adaptabilitate în reconceptualizarea activităților;

Puncte slabe:

- ↓ Spațiu insuficient și neechipat corespunzător pentru derularea unor evenimente cu public (sală de conferințe);
- ↓ Spațiu insuficient pentru depozitarea bunurilor culturale, mai ales în condițiile creșterii colecțiilor de arheologie urmare a proiectelor de cercetare și salvare a patrimoniului;
- ↓ Inexistența serviciilor conexe (cafetărie, spații de socializare)

Oportunități:

- ✓ Finalizarea lucrărilor de reabilitare a Galeriei de Artă "Ioan Sima" și a expoziției de bază realizată după noile tendințe în domeniul muzeologiei;
- ✓ Derularea proiectului de amenajare a spațiilor destinate expozițiilor temporare;
- ✓ Derularea proiectului de amenajare a sălilor de educație muzeală și dotarea cu echipamente adecvate profilului beneficiarilor;
- ✓ Parteneriate și relații bune de colaborare cu instituții de profil similar din țară;
- ✓ Posibilitatea colaborărilor interdisciplinare atât intrainstituțional, cât și cu mediul, academic, societatea civilă, actori culturali din diferite zone ale țării;
- ✓ Ofertarea unor expoziții racordate la profilul diferit al publicului țintă cu tematici ce acoperă preocupări de la vârsta preșcolară, până la cea a senioriatului;
- ✓ Dezvoltarea componentei de digitalizare a patrimoniului și, implicit, posibilitatea realizării unor modalități atractive de comunicare a acestuia;
- ✓ Reconceptualizarea programului expozițional după finalizarea amenajării spațiilor destinate expozițiilor temporare

Amenințări

- ↓ Birocratizarea excesivă a procedurilor de achiziții, ce generează termene prelungite în realizarea diverselor nevoi instituționale;
- ↓ Insuficiența personalului suport, implicat în derularea procedurilor de achiziție și a proiectelor ce vizează infrastructura muzeală;

- ↓ Lipsa de eficiență și nerespectarea termenelor de către actorii privați angrenați în prestarea diverselor lucrări și servicii, care întârzie realizarea obiectivelor asumate la nivelul managementului;
- ↓ Instabilitatea social-politică și economică generată de crize majore prezente la nivel internațional;
- ↓ Alocare bugetară insuficientă și apariția unor restricții legislative cu impact asupra finanțării activităților instituționale;
- ↓ Slaba dezvoltare a turismului în județ, inexistența unor oferte/pachete turistice în cadrul cărora muzeul și patrimoniul cultural al zonei să poată fi valorificate;
- ↓ Absența unor prevederi legislative clare privind situațiile problematice întâlnite în activitățile de evidență, gestiunea, clasare și protejare a patrimoniului muzeal (lipsuri, dispariții, distrugeri, pierderi, etc);
- ↓ Diminuări salariale drastice, grefate pe fondul unei salarizări și așa aflată la limita de jos a sistemului public;
- ↓ Cadru legislativ neclar, nestimulativ în domeniul salarizării, discriminări salariale în raport cu alte categorii profesionale din aceeași familie ocupațională;
- ↓ Migrarea angajaților tineri către alte domenii de activitate mai bine salarizate;
- ↓ Deprofesionalizarea resursei umane pe fondul inatractivității domeniului.

3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia:

Anul 2025 a fost încă anul în care nu funcționăm cu toate spațiile accesibile, în consecință am mizat și pe activități organizate out-door (în zona pietonală), încercând să implicăm cât mai mult segmente ale comunității locale pentru a ne crește vizibilitatea. De asemenea, am continuat direcția asumată în anii precedenți, aceea de a fi prezenți în spații extramuzeale (în școli din oraș și județ) mizând pe un acces cât mai larg și pe o adresabilitate cât mai diversificată. În egală măsură, volumul mare de activități și proiecte educaționale, precum și creșterea numărului de solicitări de parteneriate venite dinspre diverși actori, arată o bună percepere a instituției, precum și a ofertei cultural-educaționale.

Într-o analiză statistică demersurile de vizibilizare arată următoarele rezultate:

- 34 de comunicate de presă;

- 336 postări pe pagina de Facebook a muzeului
- 27 de evenimente create pe FB;
- 231 postări pe pagina de Instagram a muzeului
- 7 postări pe canalul de YouTube
- 176 apariții în mass media locală, regională și națională (presă scrisă, TV, site-uri de știri)

Analiza paginii web a muzeului:

Raport	Year 2025				
First visit	01 Jan 2025 - 00:03				
Last visit	31 Dec 2025 - 23:55				
	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
	68,516	102,317 (1.49 visits/visitor)	700,916 (6.85 Pages/Visit)	4,408,094 (43.08 Hits/Visit)	172.09 GB (1763.59 KB/V)
www.muzeuzalau.ro					

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2025	5,782	7,899	56,280	448,861	16.04 GB
Feb 2025	4,356	6,686	52,974	319,758	13.53 GB
Mar 2025	4,289	6,715	56,326	343,584	13.65 GB
Apr 2025	4,794	9,248	63,888	424,666	15.95 GB
May 2025	5,813	10,167	75,692	565,714	18.26 GB
Jun 2025	3,966	6,139	54,498	383,951	13.94 GB
Jul 2025	6,430	8,395	52,383	320,113	11.63 GB
Aug 2025	5,165	7,402	51,235	285,684	11.22 GB
Sep 2025	3,803	6,278	54,028	276,280	12.18 GB
Oct 2025	7,097	10,150	55,609	305,756	12.24 GB
Nov 2025	5,569	8,406	60,522	353,244	16.85 GB
Dec 2025	11,452	14,832	67,481	380,483	16.59 GB
Total	68,516	102,317	700,916	4,408,094	172.09 GB

Comparativ cu anul 2024 se constată o creștere a numărului de vizitatori unici, precum și a numărului de vizite, pe fondul unei activități consistente de încercare de informații despre activitățile și proiectele instituției.

În seria măsurilor cuprinse în strategia de promovare și vizibilizare a instituției pentru îmbunătățirea imaginii acesteia am procedat atât la modalități de comunicare în forme accesibile publicului nespecialist a rezultatelor cercetării științifice, cât și la forme de publicitate cu adresabilitate foarte largă:

Măsuri pentru publicul larg:

Diseminarea rezultatelor cercetării științifice; apariții în reviste culturale locale și regionale:

- Olimpia Mureșan, *Practici comunitare și ritualuri alimentare. Etnografia tăiatului porcului în spațiul rural sălăjean*, în *Caiete Silvane*, 251, decembrie, 2025
- Camelia Burghel, *Peisaje culturale și storytelling. Casele vechi și provocarea memoriei*, publicat în **Studia. Caiete Silvane**, anul II, nr 2 / 2025
- Olimpia Mureșan, *Danțul la șură – o instituție de socializare a tinerilor din satul tradițional sălăjean*, în **Studia. Caiete Silvane**, Anul II, Nr. 2/2025, Zalău
- Marin Pop, *Vizite canonice și sfințiri de biserici ale episcopului Iuliu Hossu în județul Sălaj (1924-1925)*, în **Studia. Caiete Silvane**, nr. 3, Zalău, 2025

Popularizarea rezultatelor cercetării științifice în mass-media locală și națională (selecție):

- Ioan Bejinariu, *Oamenii epocii bronzului din zona Sălajului*, în **Sportul sălăjean**
- *Turta – dulcele copilăriei sau ”dulcele de târg”*, în **Magazin Sălăjean**
- *Presa scrisă din Sălaj – o privire asupra evoluției și impactului asupra comunității*, în **Graiul Sălajului**
- *Presa sălăjeană între istorie, prezent și viitor*, în **Magazin Sălăjean**
- *Așezare barbară daco-germanică descoperită în Sălaj*, în **Magazin Sălăjean**
- *Fluturile argynnis laodice – fluturile de Meses*, în **Magazin Sălăjean**
- *Descoperire spectaculoasă la Ortelec. Urmele unei biserici medievale scoase la lumină de arheologi*, în **Magazin Sălăjean**
- *Iuliu Maniu și Corneliu Coposu – viziune și rigoare morală*, în **Magazin Sălăjean**
- *Pomii Crăciunului sălăjean de altădată*, în **Graiul Sălajului**

Modalități de informare și publicitare cu adresabilitate largă:

- Instrumente publicitare (postere, panouri informative, afișe, fleyere, banner, mash-uri, roll-up): **5.300 lei**

Măsuri destinate consolidării imaginii instituției în mediul academic și științific:

- Am continuat strategia privind organizarea anuală de simpozioane științifice pe mai multe domenii aferente cercetării derulate la nivelul instituției cu publicarea materialelor prezentate. Întrucât am încercat să ne adaptăm la imprevizibilitatea măsurilor financiare de austerizare, în anul 2025 au fost programate evenimentele științifice (internaționale și naționale) în primele 9 luni ale anului, deși, pentru anumite domenii (arheologie) e mai dificil să reunești specialiștii a căror muncă de teren ocupă acest interval temporal.
- A fost continuată politica de finanțare a programelor principale de cercetare, cu limitări datorate insuficienței bugetului alocat de autoritate; astfel, au fost finanțate, în principal, programul de cercetare arheologică sistematică *Cetățile necunoscute ale Sălajului* precum și programul de cercetare etno-istorică *Trecut și prezent în arhitectură, habitat și locuire rurală în jud.Sălaj*.
- Susținerea și monitorizarea demersurilor de cercetare pe teme asumate individual prin proiectele de activitate și aprobate la nivelul managementului;
- Încurajarea și susținerea financiară a participării specialiștilor la manifestările științifice internaționale și naționale;
- Asigurarea schimburilor de publicații și publicarea rezultatelor cercetărilor științifice derulate la nivel instituțional sau în parteneriat cu alte instituții de profil;
- Continuarea demersurilor de colaborare cu specialiști din țară și străinătate în vederea prelucrării multidisciplinare a rezultatelor cercetării științifice.

4. Măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari:

Chiar dacă reabilitarea Galeriei de Artă *Ioan Sima* a fost finalizată la începutul anului 2025, derularea procedurilor de proiectare și amenajare a expoziției de bază, de amenajare peisageră a curții, precum și a sălilor de expoziții temporare și spații educaționale nu a permis introducerea ei în circuitul public. Ca atare, activitatea instituției, în speță cea care implică

participarea publicului nespecializat, este încă limitată, ceea ce face ca un demers complex și specializat de măsurare a profilului beneficiarilor să fie insuficient de reprezentativ. Organizarea expozițiilor temporare în beciul muzeului (beciul cultural), un spațiu insuficient pentru expoziții complexe și elaborate, precum și pentru derularea unor activități legate de specificul acestora, face ca astfel de măsurători să fie nerelevante, iar angajarea unui serviciu specializat, ineficientă. De asemenea, nici alocarea bugetară nu ne-ar fi permis susținerea financiară a unui demers specializat de măsurare a profilului beneficiarilor, acesta necesitând a fi corelat (pentru reprezentativitate) cu măsurători privind consumul cultural și practicile de petrecere a timpului liber așa cum se configurează ele în plan local.

Analiza cifrelor de vizitare ne arată următoarea situație:

La sediu:

La sediu: 14.100

- 9079 – vizitatori plătitori de bilete, din care 75% reprezintă public de vârstă școlară
- 5021 - vizitatori cu intrare gratuită (participanți programe culturale, la vernisaje, conferințe, evenimente stradale, festivaluri), din care aprox. 80% reprezintă public de vârstă școlară
- 5042 - beneficiari ai programelor, proiectelor, activităților educaționale

La Casa Memorială Iuliu Maniu: 2353 vizitatori

- 1427 vizitatori plătitori de bilete
- 923 cu intrare gratuită. Și în această locație ponderea net majoritară o dă publicul școlar.

5. Grupurile țintă ale activităților instituției:

În ceea ce privește grupurile țintă vizate prin activitățile instituției și oferta culturală situația nu este diferită față de perioadele anterioare, ponderea majoritară fiind publicul școlar angrenat atât în proiectele și activitățile educaționale, dar prezent și în contextul vizitelor în expoziția de bază și în cele temporare. Creșterea cifrei de vizitare are ca explicații creșterea semnificativă a numărului de activități educaționale, distribuirea clară a conceperii și coordonării lor în funcție de ciclul școlar către cele două angajate cu atribuții de pedagogie muzeală (ciclul preșcolar și primar, respectiv gimnazial și liceal).

- **Copiii de vârstă preșcolară (3-7 ani)**, au fost vizați prin activități educaționale punctuale, adaptate la specificul vârstei dar și axate pe teme asociate patrimoniului muzeului. Anul 2025 marchează o creștere importantă a numărului de activități adresate acestei

categorii de vârstă, fapt care se corelează atât cu specializarea coordonatorului din muzeu, cât și cu solicitările constante venite dinspre cadrele didactice.

- **Copiii cu vârsta între 7-14 ani**, este categoria cel mai bine reprezentată în oferta educațională a muzeului, școlile gimnaziale din oraș și din județ fiindu-ne parteneri în proiectele pe care noi le ofertăm. În anul 2025, pe fondul creșterii solicitărilor venite de la școlile din mediul rural, programul nostru *Educație prin patrimoniu* și-a sporit semnificativ numărul de beneficiari. În egală măsură, acest segment de vârstă este mai bine reprezentat la nivelul cifrei beneficiarilor și datorită numărului mare de cereri privind organizarea de activități în perioadele *Școala altfel* și *Săptămâna verde*. Din acest punct de vedere, în anul 2025 am fost depășiți, în perioadele menționate, cererea fiind mai mare decât posibilitățile noastre logistice și de personal. De asemenea, a crescut și numărul de solicitări ale vizitatorilor școlari veniți din afara județului, care, pe lângă vizita de muzeu, doresc și ateliere educaționale.

- **Adolescenții/tinerii de liceu** – un segment asupra căruia ne capacităm eforturile în mod constant, fiind mai dificil de angrenat în activități. În anul 2025 acest segment de vârstă a fost vizat mai ales prin proiecte educaționale asociate profilului expozițiilor temporare (de ex. proiectul de dezbateri *Frică și control social*), dar am continuat și invitarea lor în grup organizat la vernisajele expozițiilor. Pe lângă dezvoltarea și extinderea conceptului *Noaptea Cercetătorilor Europeni*, care vizează această categorie de vârstă, am fost și intermediari pentru implicarea adolescenților în proiecte destinate conservării și promovării patrimoniului cultural derulate de ONG-uri. De asemenea, am continuat și extins numărul voluntarilor implicați în proiectele instituției.

- **Adulții**, continuă să reprezinte un segment de public regăsibil mai consistent ca beneficiar al informațiilor comunicate în social media și pe site-ul muzeului. Este de remarcat faptul că prin programele culturale derulate, cu deosebire cele organizate out-door, s-a observat o schimbare de paradigmă, părinții și bunicii fiind interesați și de vizita la muzeu, pe lângă activitățile stradale derulate de noi în proximitatea instituției. Analiza canalelor noastre social media arată că adulții sunt interesați în special de conținuturile livrate prin programul de prezentare a rezultatelor cercetării științifice (*Clio Explorer*), de informațiile transmise în cadrul programului *Minutele istoriei*, dar și de postările care sunt asociate diferitelor problematici sau momente importante din an (tradiții, sărbători, evenimente cu conotații istorice, etc). Nici segmentul seniorilor nu a rămas în afara preocupărilor și orientării noastre către beneficiari, în anul 2025 continuând seria întâlnirilor în spațiul muzeal cu cei de la

Centrul *Tinerețe fără bătrânețe*, implicarea lor în activități diverse menite să ducă la perceperea muzeului ca un spațiu de socializare.

- **Grupuri de persoane cu dizabilități** – reprezintă un segment de public care a rămas vizat de noi, prin organizarea expoziției dedicate *Zilei Internaționale a Bolilor Rare*, precum și prin proiectele educaționale derulate în parteneriat cu Centrul NoRo Zalău, menite să ajute la cunoașterea și integrarea pacienților cu diferite deficiențe.
- **Specialiști în domeniul patrimoniului cultural și cercetători** – segment vizat prin seria simpozioanelor științifice organizate și în anul 2025, prin parteneriatele privind abordarea interdisciplinară a cercetării, respectiv prin studiile și materialele publicate de specialiștii muzeului.

6. Profilul beneficiarului actual

- Așa cum reiese din prezentarea grupurilor țintă, profilul beneficiarului aferent anului 2025 nu este diferit de anii precedenți și vizează **publicul școlar** din mediul rural și urban, prezent atât în cadrul vizitelor organizate cât și în activitățile și programele educaționale ale muzeului. Ca noutate pentru anul 2025 este intensificarea activităților de voluntariat, fenomen datorat atât creșterii numărului acestora, cât și distribuirii coordonării lor în funcție de vârstă (grupă de voluntari din gimnaziu și grupă de voluntari liceeni).
- **Comunitatea locală** – prezentă îndeosebi în vizite de familie, în evenimentele și programele culturale organizate out-door (zona pietonală din proximitatea muzeului). Reconceptualizarea activităților organizate de *Noaptea Europeană a Muzeelor*, prin implicarea diverselor segmente ale comunității în activitățile oferite (cluburi sportive, producători locali, artiști locali) a generat un interes sporit pentru muzeu, în timpul activităților fiindu-ne transmis constant un astfel de feedback. Din această categorie se racolează în special beneficiarii programului expozițional *Muzeul în stradă*, demersurile noastre de observare a impactului acestui program evidențiind interesul sporit al adulților, nu neapărat vizitatori în spații expoziționale.
- **Turiștii** – nu reprezintă o categorie consistentă, dar muzeul rămâne un punct de interes pentru cei care tranzitează zona, ținând cont de faptul că Sălajul nu este o destinație turistică.

B. Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia

1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității;

Potrivit proiectului Strategiei Sectoriale în Domeniul Culturii (SSDC)¹ obiectivul major pentru perioada 2023-2030 este facilitarea și creșterea accesului și consumului cultural pentru toate categoriile de public. De asemenea, în *Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Sălaj pentru perioada 2021 – 2027*² este prevăzut ca obiectiv general dezvoltarea și diversificarea oportunităților de participare la viața culturală pentru a crește consumul de servicii culturale în rândul locuitorilor județului, iar ca obiectiv specific se are în vedere creșterea calității, funcționalității și accesibilității infrastructurii culturale prin reabilitare și modernizarea infrastructurii existente și/sau crearea unor noi unități până în 2027, astfel încât minim 40% din locuitorii județului să fie mulțumiți sau foarte mulțumiți de activitățile culturale.

Date fiind aceste obiective în anul 2025 am continuat direcția privind creșterea accesibilității actului cultural, precum și a calității acestuia, mizând pe extinderea adresabilității în rural, dar și pe permanenta diversificare, reconceptualizare a activităților educaționale. Un element nou a fost legat de ideea de a implica segmente ale comunității în evenimentele out-door, iar în acest sens *Noaptea Europeană Muzeelor* a fost o ediție cu participare record și prin prisma faptului că în program au fost angrenate cluburile sportive de copii, ceea ce a determinat familiile să fie mai receptive și participative. În ceea ce privește programele derivate din misiunea instituției, cele de cercetare științifică, conservare, comunicare și valorificare a patrimoniului au fost subsumate aceluiași obiective, eforturile instituționale fiind orientate și către accesibilizarea permanentă a rezultatelor acestor demersuri profesionale.

Sinteza principalelor direcții ce au jalonat activitatea în anul 2025:

Au fost continuate proiectele de cercetare orientate spre documentarea și salvarea patrimoniului arheologic, inclusiv colaborările cu alte instituții de profil, respectiv Institutul de arheologie și istoria artei Cluj, Universitatea Babeș Bolyai Cluj Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Olteniei Craiova. De asemenea, în funcție de solicitările existente s-a continuat activitatea de cercetare

¹ <https://www.culturadata.ro/wp-content/uploads/2023/12/SSDC-2023-2030.pdf>

² <https://www.cjsj.ro/date/pdfuri/Transparenta%20decizionala/Strategia%20de%20dezvoltare%20a%20județului%20Sălaj%202021-2027.pdf>

arheologică preventivă în scopul salvării vestigiilor din zonele afectate de proiecte investiționale. Colectivul de arheologi a fost angrenat o mare perioadă de timp atât în continuarea lucrărilor de descărcare de sarcină arheologică în proiectul *Modernizare linie feroviară Caransebeș-Timișoara-Arad, lot IV, Ronaț - Arad*, unde avem calitatea de subcontractant, cât și în proiectul *Autostrada Transilvania*, sectorul Nădășelu-Poarta Sălajului. Și în anul 2025 Muzeul de Istorie a României ne-a solicitat colaborarea suplimentară față de siturile contractate, iar gestionarea optimă a celorlalte cereri din plan local, ne-a permis implicarea suplimentară în acest contract, mai ales având în vedere considerentul beneficiilor privind realizarea de venituri proprii. Ca și în anul 2024, pe fondul necesității realizării de venituri proprii, respectiv datorită multiplelor solicitări în domeniul cercetării arheologice preventive, precum și din considerentul insuficienței alocării bugetare, programul de cercetare arheologică sistematică *Cetățile necunoscute ale Sălajului* a fost derulat la un nivel mai restrâns.

În domeniul cercetării istorice demersurile de investigare au fost orientate atât spre teme asumate multianuale, cât și spre problematice asociate unor evenimente de celebrare a unor personalități reprezentative la nivel național și local. Ne referim cu precădere la declararea anului 2025 ca *Anul Cardinal Iuliu Hossu*, context în care au fost documentate și comunicate informații privind legăturile acestuia cu Sălajul. Anul 2025 a însemnat și valorificarea unor demersuri de istorie orală prin modalități diferite, respectiv publicații dar și materiale video cu caracter documentar, o direcție pe care dorim să o dezvoltăm în viitor, dat fiind apetitul și interesul publicului nespecialist pentru vizual. Ca și în anii precedenți, ca metodologie de lucru, cercetarea a vizat documentarea informațiilor privind temele asumate din sursele arhivistice, documentarea patrimoniului din colecțiile muzeului, prelucrarea rezultatelor și integrarea lor în evenimentele expoziționale, respectiv prezentarea la manifestările științifice organizate de instituția noastră sau de alte instituții de profil.

În cursul anului 2025 cercetarea etnografică de teren a fost axată în principal pe continuarea demersurilor investigative privind locuirea rurală în zona Văii Crasnei, **fiind documentate diferite aspecte legate de construcțiile tradiționale, tehnici, meșteri, materiale, topografia spațiului domestic, funcționalitatea interioară și elementele sale simbolice, etc.** Documentarea, bazată în principal pe metoda interviurilor, a fost completată de transcrierea și arhivarea informațiilor precum și prelucrarea lor parțială în vederea publicării volumului aferent temei. Ca proiect multidisciplinar, și în anul 2025 au fost cooptați specialiști din domenii conexe (istorie), care au documentat subteme asociate problematicei locuirii rurale din sursele arhivistice, cu privire specială asupra construcțiilor cu

caracter public ale comunităților (școli, biserici, etc). În egală măsură, au fost documentate și teme aferente expozițiilor temporare realizate în anul 2025, respectiv programului organizat sub egida *Noptii Cercetătorilor Europeni*. În acest context, au fost documentate aspecte legate de portul tradițional, tinerii implicați fiind angrenați atât în cercetarea de teren cât și în prelucrarea și prezentarea rezultatelor.

Activitatea de reevaluare, evidență, clasare și creștere a colecțiilor a avut în vedere continuarea demersurilor de reevaluare a bunurilor culturale clasate, în principal cele din colecția de etnografie. De asemenea, în anul 2025 a fost continuată activitatea de inventariere a materialelor arheologice din campaniile anului 2024 dar și din cele mai vechi, respectiv a bunurilor culturale provenite din teledecție, cu aceeași condiționare (ca și în anii precedenți) a volumului inventariierilor de timpii alocați cercetărilor arheologice preventive. În anul 2025, conform prevederilor legale, s-a derulat procedura de verificare a inventarelor pe colecții, realizându-se verificările prin sondaj de către comisia stabilită prin decizia managerului. A fost continuată activitatea de întocmire a fișelor analitice, respectiv a dosarelor de clasare. Pe fondul unei alocări bugetare insuficiente, respectiv având în vedere necesarul financiar ridicat în domeniul investițiilor, activitatea de creștere a colecțiilor a fost limitată, majoritatea fiind artefactele provenite din cercetările arheologice, achiziții pentru creșterea colecției de etnografie (au implicat costuri reduse), respectiv acordarea recompenselor pentru piesele din teledecție (acolo unde a existat solicitare în acest sens).

Componenta de comunicare și valorificare a rezultatelor cercetărilor și a patrimoniului muzeal s-a materializat atât prin seria volumelor, studiilor publicate, a participărilor la evenimente științifice, a simpozioanelor organizate pe domenii aferente profilului muzeal, cât și prin programul expozițional, derulat pe mai multe componente, respectiv prin programele derulate în online (*Clio Explorer*, *Minutele Istoriei*, ciclul de postări legate de evenimente și tematici de interes larg). Pentru a evidenția funcția muzeului de a produce cunoaștere și a livra informații riguros documentate, în anul 2025, am derulat un ciclu de prelegeri, ca program în cadrul Festivalului *Curtea artiștilor*, axat tocmai pe pericolele proliferării pseudo-științei în spațiul public, încercând să demontăm mituri și aberații fanteziste legate de identitatea națională, care nefiind supuse gândirii critice sunt preluate ca adevăruri incontestabile. Programul (inclusiv programul expozițional) face parte din viziunea asumată la nivelul managementului, aceea de a racorda preocupările instituției la problemele care preocupă societatea actuală, evitând pericolul situării într-un paseism excesiv și irelevant pentru provocările sociale contemporane.

2. Orientarea activității profesionale către beneficiari:

Întreaga activitate a instituției este orientată către diferitele categorii de beneficiari, fie că vorbim de mediul academic vizat prin comunicarea rezultatelor demersurilor de cercetare științifică, de operatori economici beneficiari ai activităților de cercetare arheologică preventivă, precum și de toate palierele de public nespecializat. În anul 2025 orientarea către beneficiari a fost o constantă prin natura activităților desfășurate, calibrarea lor fiind dată de necesitățile și prioritățile momentului. Volumul mare al activităților de descărcare de sarcină arheologică ilustrat atât prin numărul de contracte încheiate, cât și prin complexitatea zonelor investigate (care nu țin doar de local) arată disponibilitatea, interesul și implicarea în activitatea de salvare a vestigiilor, ai cărei beneficiari sunt deopotrivă persoane fizice sau juridice, dar și muzeul, prin creșterea colecțiilor și dezvoltarea arhivei documentare, respectiv publicul interesat de istoria locală și națională.

De asemenea, am continuat organizarea evenimentelor out-door, publicul având ocazia să trăiască experiența muzeală în diferite forme, atât prin intermediul activităților organizate de noi, cât și prin cele oferite în cadrul programelor derulate de diverși actori din plan local (autorități, instituții de învățământ, asociații și fundații). De remarcat că anul 2025 a însemnat creștere a solicitărilor de parteneriat pentru muzeu, ceea ce arată că activitățile noastre au o bună audiență. De asemenea, ideea derulării de programe care implică segmente ale comunității locale a fost extrem de benefică și reflectă aceeași determinare a noastră de a fi orientați către beneficiari și în modalități participative. Chiar și în condiții financiare austere, am livrat publicului anumite experiențe (de ex. video-mappingul pe fața muzeului) cu un caracter inedit și cu implicarea resurselor umane ale instituției. Miza acestor demersuri a fost creșterea apetitului de socializare, dar și consolidarea sentimentului de apartenență comunitară.

Acceași preocupare pentru beneficiari rezultă din continuarea și diversificarea activităților organizate în mediul rural, facilitarea accesului la actul cultural de calitate realizându-se atât prin oferirea posibilității descoperirii istoriei locale prin tehnologii moderne, prin ateliere interactive, cât și prin expoziții foto-documentare itinerate în spațiile școlare. Mai mult, am procedat la continuarea programului de prezentare online a cercetărilor științifice (*Clio Explorer*), care s-a dovedit de mare interes, multe din informații fiind preluate de mass-media regională și națională și care beneficiază de o largă accesibilitate.

Implicarea în evenimente organizate de autorități sau agenți economici (*Guraslău 2025, Zilele Zalăului, Târgul de nunți din Sălaj*) a demonstrat deschiderea noastră pentru

colaborare și preocuparea pentru ca rezultatele muncii noastre să ajungă la cât mai mulți beneficiari.

În anul 2025 am restructurat derularea programelor educaționale, fiind alocate pe criterii de vârstă celor 2 specialiști în educație muzeală, ceea ce a permis o creștere și diversificare semnificativă a acestora, cererea mare punându-ne în situația de a deschide cu o oră mai devreme spațiile expoziționale în anumite perioade (respectiv ora 8).

3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse

În plan managerial:

- Monitorizarea și coordonarea activităților asumate prin Programul minimal, adoptarea măsurilor organizatorice necesare pentru situațiile neprevăzute ivite pe parcursul anului. Adaptarea proiectului de activități la posibilitățile de susținere financiară impus de alocația bugetară insuficientă, precum și de restricțiile legislative ale anului 2025. Identificarea de soluții (parteneriate în organizarea evenimentelor, simpozioanelor, etc.) pentru asigurarea costurilor unora dintre activitățile propuse.
- Finalizarea proiectului de reabilitare a Galeriei de Artă "Ioan Sima" și monitorizarea lucrărilor executate.
- Finalizarea Contractului *Proiectare expoziția de bază și depozitele de artă la Galeria de Artă Ioan Sima*. Proiectarea a fost realizată de firma de arhitectură *Atelier Mass* din Cluj Napoca, în urma derulării procedurii simplificate de achiziție, pe durata lucrării fiind asigurată consultanța de specialitate, evaluate propunerile și selectat proiectul corespunzător profilului clădirii și a colecțiilor expuse.
- A fost finalizat proiectul *Realizare expoziția de bază și depozitele de artă la Galeria de Artă Ioan Sima*. Execuția lucrărilor a fost realizată de *Nurb SRL* București, pe durata acestora comisia formată din manager și specialiști realizându-se întâlniri de lucru și intervenții privind optimizarea soluțiilor propuse prin proiect.
- A fost finalizat proiectul *Proiectare și amenajare peisageră la Galeria de Artă Ioan Sima*. Urmare a finalizării lucrărilor de reabilitare a fost necesară o amenajare specializată a curții, clădirea nebeneficiind niciodată de o astfel de intervenție. Lucrările au fost realizate de *Teocris Landscaping SRL* din Cluj Napoca și au vizat inclusiv crearea unei zone de evenimente restrânse în aer liber prin amenajarea unei scene cu copertină retractabilă.
- A fost finalizat proiectul *Studiu DALI pentru reabilitare corp administrativ al Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău*.

- A fost demarat proiectul *Proiectare expoziția temporară la Galeria de Artă "Ioan Sima"*.
- În domeniul gestionării resurselor umane, anul 2025 a fost menținut sistemul raportărilor privind performanțele profesionale individuale în fața întregului colectiv, pentru a asigura o bună imagine, respectiv transparență. Au fost organizate ședințe lunare de prezentare a activităților aferente indemnizației de doctor, cu deținătorii acesteia. De asemenea, s-a continuat sistemul de ședințe săptămânale de lucru, pentru o bună organizare și derulare a activităților propuse.
- În relația cu ordonatorul de credite au fost realizate demersuri de susținere a nevoilor financiare ale instituției, atât la nivelul cheltuielilor de funcționare, cât și sub aspectul investițiilor.
- S-a realizat asigurarea infrastructurii, a logisticii și dotărilor necesare unei bune desfășurări a întregii activități la un nivel de performanță optim, fără însă o dezvoltare a acestora grefată pe alocarea financiară insuficientă și creșterea cheltuielilor de funcționare (și anul 2025 a fost o provocare în asigurarea costurilor pentru serviciile de pază, care se cifrează la un nivel de peste 50% din totalul cheltuielilor de funcționare).
- Soluționarea situațiilor disfuncționale sesizate de organisme cu atribuții de control
- Stabilirea de parteneriate cu instituții de profil similar din țară și organizarea activităților cuprinse în acestea

În domeniul cercetării științifice și a patrimoniului muzeal, a valorificării și comunicării rezultatelor:

I. Activitatea de cercetare științifică

Proiecte de cercetare științifică în domeniul arheologiei și numismaticii:

Neo-eneoliticul în Depresiunea Șimleului. Proiectul are ca obiectiv cercetarea tuturor aspectelor legate de comunitățile neolitice identificate pe teritoriul județului. În anul 2025 a fost redactat capitolul privind caracteristicile de habitat pentru fiecare nivel neolitic din situl neolitic de la Porț-Corău. A fost redactat și publicat un studiu privind descoperirile eneolitice de la Leșmir *Kun hegy* și a fost analizat, în colaborare, materialul osteologic de la Zăuan - *Dâmbul Spânzuraților*.

➤ ***Sacru și profan la dacii din nord-vestul României.*** A fost preconizată abordarea sistematică a sectorului vestic față de S1/2024 din punctul *Observator* de la Șimleu Silvaniei în vederea stabilirii detaliilor legate de descoperirea altor morminte dacice. A fost realizată cercetarea arheologică sistematică la Șimleu Silvaniei – *Observator*.

➤ ***Habitatul rural roman în nord-vestul provinciei Dacia Porolissensis (Jud. Sălaj)***

Au fost efectuate o serie de cercetări perieghetice în mai multe localități, în principal pentru a identifica alte puncte cu caracter rural integrate proiectului general de cercetare. Dintre acestea, focalizarea a căzut pe așezarea romană rurală de la Dragu – *Dealul Blidarului*, respectiv pe o așezare nou identificată din extravilanul localității Hida. A fost refăcută integral scanarea fotogrammetrică a așezării rurale de la Dragu - *Dealul Blidarului* pentru obținerea unor modele ale terenului mult mai detaliate și mai fidele realității.

➤ ***Epigraphica Porolissensia et vicinia***

În cadrul temei principale de cercetare, care se numește generic *Epigraphica Porolissensia et vicinia* și care reprezintă un proiect continuu, s-a continuat redactarea cărții privind artefactele minore de epocă romană descoperite în Dacia având texte inscripționate în limba greacă sau latină care au un pronunțat caracter militar. Au fost publicate sau au fost date spre publicare două articole.

➤ ***Contribuții arheologice privind nord-vestul României în sec. VII-XI. Cercetări în Depresiunea Silvaniei.*** Pe parcursul anului 2025 au fost abordate următoarele aspecte: problematica arhitecturii caracteristice elitelor medievale timpurii (cu raportare la cazurile din Europa Occidentală și Centrală) inclusiv a sistemelor fortificare din perioada medievală timpurie (văzute ca centre de putere/comandă a elitelor politice și militare); rolul/impactul Porții Meseșene asupra tranzitului/circulației comunităților umane și a bunurilor materiale/spirituale; relevanța caracteristicilor mediului geografic în identificarea și studierea posibilelor rute comerciale (în uz pe durata întregului Ev Mediu) în Depresiunea Silvaniei și spațiul nord-vestic al României; aspecte privind circulația bunurilor materiale medievale (mediul laic *versus* mediul ecleziastic) în Depresiunea Silvaniei. Au fost publicate 2 articole și au fost prezentate 2 comunicări cu privire la aceste subiecte.

➤ ***Podoabe vestimentare și bijuterii în ambientul nobiliar Transilvănean. Perioada Principatului.*** În cursul anului 2025, în cadrul temei de cercetare s-a realizat documentarea de arhivă și în depozitele MJIAZ. S-a efectuat mobilitatea de studiu și cercetare Erasmus+ la Budapesta, unde a fost efectuată documentare în bibliotecile Universității ELTE, Institutul de Arheologie și Muzeul Național Budapesta.

➤ ***Trupe călare în Transilvania medievală - secolele al XIII-lea – al XVI-lea***

Cercetare asupra fenomenului luptătorilor călare și a diferențelor de statut aferente în Transilvania secolelor al XIII-lea – al XVI-lea. Au fost abordate teme ce țin de zoo-arheologie, cultură materială, analiză a surselor scrise și iconografice.

➤ ***Monedă și circulație monetară în Evul Mediu sălăjean***

În anul 2025 s-a procedat la:

- determinarea tezaurului monetar de sec. XVII de la Biușa, comuna Benesat, județul Sălaj, în vederea stabilirii valorii pentru recompensă, inventarierii și publicării (**62** de monede întregi și fragmentare).
- determinarea tezaurului monetar de sec. XVIII de la Jac, comuna Creaca, județul Sălaj, în vederea stabilirii valorii pentru recompensă și a inventarierii (**16** monede).
- determinarea unui număr de **586** de monede medievale, premoderne, moderne și contemporane, descoperite cu ocazia cercetărilor arheologice din 2018-2020 de la Biserica Evanghelică din Sibiu, redactarea catalogului descoperirilor și a comentariului numismatic, în scopul publicării. Au fost efectuate deplasări în teren pentru documentare unor tezaure numismatice.

➤ ***Restaurare versus conservare curativă. Patologia degradării artefactelor din fier în condiții de depozitare. Studiu de caz***

Verificarea stării de conservare a pieselor arheologice din depozitul de fier a fost unul dintre obiectivele asumate; până la acest moment au fost verificate sistematic toate piesele din depozitul de fier al MJIAZ intrate în colecții anterior anului 2003 și au fost identificate piesele cu stare de conservare precară, luându-se în considerare anul intrării în patrimoniul muzeului, tipul/modelul de piesă, locul de proveniență, starea de conservare, dacă au fost restaurate și procedurile alese pentru restaurarea acestor piese, precum și modul în care procesele de degradare au continuat post- restaurare.

➤ ***Cultic versus casnic în ceramica neolitică și eneolitică din Depresiunea Silvaniei***

În anul 2025 s-a procedat la realizarea unei comparații bazate pe o analiză tipologică și stilistică a ceramicii neolitice din situl de la Porț ”Corău”, Pericei „Keller Tag” și Zăuan „Dâmbu Spânzuraților”. Prin stabilirea parametrilor metrici a pieselor întregite și prin prisma contextului descoperirii, depunere rituală sau ceramică uzuală este stabilită funcționalitatea pieselor ceramice; realizarea interpretărilor pe baza rezultatelor analizelor arheometrice a probelor de ceramică din situl de la Pericei ”Keller Tag” campania 2021; presusținerea tezei de doctorat ”*Cultic versus casnic în ceramica neolitică din Depresiunea Silvaniei*” în cadrul comisiei de îndrumare științifică de la Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.

Program de Cercetare arheologică sistematică:

Cetățile necunoscute ale Sălajului

1. **Jac Cămnin** - a fost structurată documentația grafică (planuri, profile) pentru a fi prelucrată în vederea întocmirii monografiei cercetărilor arheologice.
2. **Șimleu Silvaniei-Observer** - Abordarea sistematică a sectorului vestic față de S1/2024 din punctul *Observer* de la Șimleu Silvaniei în vederea stabilirii detaliilor legate de descoperirea altor morminte dacice.
3. **Proiectul Tetrapylon Brusturi/Romita, Sălaj, punct Cetate** - cercetare arheologică sistematică în castrul roman (responsabil științific Dr. George Cupcea, MNIT Cluj-Napoca.).

Alte activități/proiecte din cadrul programului:

1. Diagnostic arheologic Treznea (urmare a unor descoperiri predate de detectoriști ce indicau posibilitatea identificării unui depozit de bronzuri)
2. Diagnostic arheologic Ortelec, punctul *Corniște* (pentru recuperarea unui tezaur de drahme grecești)
3. Diagnostic arheologic Ortelec, punctul *Cetate*
4. Cercetări arheologice sistematice la Sutoru, comuna Zimbor (castrul roman Optatiana)

Programul Repertoriul arheologic al județului Sălaj:

Au fost realizate fișe de sit pentru siturile nou identificate sau verificate pe parcursul anului și au fost amplasate pe hărți.

- situri noi identificate: **39**

- situri vechi verificate: **41**

- realizare fișe RAN (fișe de sit după modelul Repertoriul Arheologic Național): **60**

Total zile de teren: **40**

Programul de cercetare arheologică preventivă: 40 de contracte

1. Cercetare arheologică preventivă Hida, *Conac Hatfaludy*
2. Cercetare arheologică preventivă Biserica Romano-Catolică Seini, jud. Maramureș
3. Cercetare arheologică preventivă *Construire locuință localitatea Cehei, str. Pusta nr. 78*
4. Cercetare arheologică preventivă Românași - Poarta Sălajului - *Autostrada A3 nod Rutier*
5. Cercetare arheologică preventivă Arad - *CFR sit 19*
6. Cercetare arheologică preventivă Vinga (jud. Arad), *Arad – CFR, sit 12.*
7. Cercetări arheologice preventive *Arad - CFR, sit 2*

8. Cercetare arheologică preventivă *Autostrada, Nădășelu – Poarta Sălajului, sit 4 -5*
9. Cercetare arheologică preventivă *Șagu, jud. Arad, sit. nr. 9*
10. Cercetare arheologică preventivă *Cehei, punct Nove*
11. Cercetare arheologică preventivă *Șimleu Silvaniei, Extindere locuință str. Andrei Mureșanu*
12. Cercetare arheologică preventivă *Zalău, punct Noghei*
13. Cercetare preventivă *Crișeni, punct Orășel 6 (locuință familială)*
14. Cercetare arheologică preventivă *Zalău – Valea Miții, Școala Veche*
15. Cercetare arheologică preventivă *Pericei, Keller Tag, Centrul de zi*
16. Cercetare arheologică preventivă- *Badon, punct Nove, (locuință familială)*
17. Supraveghere arheologică la *Hereclean, punct La Răstignire/În spatele caselor*
18. Supraveghere arheologică la *Zalău, Str. L. Kossuth, nr. 26*
19. Supraveghere arheologică *Reabilitare Casa Memorială Iuliu Maniu*
20. Supraveghere arheologică *Împrejmuire teren Zalău-Noghei*
21. Supraveghere arheologică *Șimleu Silvaniei - Înlocuire rețea distribuție energie electrică strada Argeșului*
22. Supraveghere arheologică *Șimleu Silvaniei, Ferma nr. 9, Piersecărie - Reabilitare Hală depozit și clădiri anexe*
23. Supraveghere arheologică *Șimleu Silvaniei, str. Argeșului, Înlocuire canalizare*
24. Supraveghere arheologică *Bădăcin, punct Ogrăzi/Vatra Bătrână. Extindere canalizare și apă potabilă*
25. Supraveghere arheologică *Construire hală depozit Zalău, str. Războieni*
26. Supraveghere arheologică *Extindere și reabilitare rețea de canalizare, Șimleu Silvaniei*
27. Supraveghere arheologică *Zalău, str. Lupului - Schimbare conductă gaz*
28. Supraveghere arheologică *Zalău, Valea Miții*
29. Supraveghere arheologică *Reabilitare str. A. Mureșanu, Șimleu Silvaniei*
30. Supraveghere arheologică *Șimleu Silvaniei, str. S. Bărnăuțiu intersecție cu M. Eminescu*
31. Supraveghere arheologică *Demolare și construire sediu firmă, Șimleu Silvaniei, str. Argeșului*
32. Supraveghere arheologică *Hereclean*
33. Supraveghere arheologică *Autostrada Transilvania, sectorul siturilor 4A și 6A (Mihăiești – Topa)*
34. Supraveghere arheologică *Răstolțu Deșert, com Agrij, Capela funerară*
35. Supraveghere arheologică *Zalau, str, Trandafirilor, Budai Deleanu*

- 36. Diagnostic arheologic *Autostrada Transilvania*, lot 3B2 și 3B3 (Poarta Sălajului – Nușfalău)
- 37. Diagnostic arheologic Bozolnic, Cuzăplac, jud. Sălaj, *Parc fotovoltaic*
- 38. Diagnostic arheologic Șimleu Silvaniei, *Șosea de descărcare trafic*
- 39. Diagnostic arheologic Nușfalău, *Conac Bánffy*
- 40. Diagnostic arheologic *Bozieș - Boglar Camp*

Total zile de cercetare în teren 570 zile (raportat la un număr de 7 specialiști și unul cu funcție de conducere)

Proiecte de cercetare științifică în domeniul istoriei:

➤ *Sălajul secolelor XIX-XX și personalitățile sale.*

Subteme

a) Episcopul Iuliu Hossu și Sălajul

La această subtemă, în urma studiului bibliografic și a presei vremii a fost publicat un articol și o comunicare științifică în cadrul simpozionului „Biserica întemnițată”.

b) Familia Sima - Deleu în istoria Sălajului

S-a realizat studierea fondului arhivistic Colecția familială Deleu și Colecția registrelor parohiale de stare civilă, localitatea Pericei, documente din arhiva MJIAZ. Documentarea s-a finalizat cu materiale publicate pe conturile de social-media ale muzeului, precum și în reviste de cultură locale.

c) Preoți și dascăli sălăjeni în temnițele comuniste

La această subtemă, având ca sursă documentară dosarele studiate și scanate la CNSAS, au fost selectate și prelucrate documentele care se referă la personalități sălăjene precum protopopul Ștefan Răcășan, preotul-martir Ilie Borz, protopopul Alexandru Cădar, Monseniorul Emil Iuga și învățătorul Zaharia Bărdașiu; au fost efectuate documentări în fondurile arhivistice Colecția personală Leontin Ghergariu și Colecția personală Pompei Țolca.

d) în anul 2025 a fost continuat studiul unor aspecte legate de evenimentele și fenomenele istorice care au afectat Sălajul în perioada comunistă (rezistența anticomunistă, colectivizare, cote, viață cotidiană, industrializare și dezindustrializare etc.).

➤ *File din istoricul presei culturale din județul Sălaj*

Întrucât anul 2025 s-au împlinit 100 de ani de la înființarea ziarului „Meseșul”, a fost studiată întreaga colecție (1925-1931) și a fost organizat un eveniment dedicat Centenarului

înființării ziarului, în colaborare cu Asociația Jurnaliștilor din Sălaj și cotidianul „Magazin Sălăjean”

➤ **Participanți sălăjeni la Primul Război Mondial**

În cadrul acestei teme a fost realizată activitatea de cercetare a documentelor primite în anii anteriori de la arhivele din Sibiu, respectiv „Tabelele Astrei”, care cuprind participanții români sălăjeni în Primul Război Mondial, trimise de către autoritățile sălăjene Comitetului Central al Astrei din Sibiu, în anul 1922.

➤ **Ionel Pop: avocat, scriitor, om politic**

S-a realizat studierea a 66 de fonduri documentare, fiind prelucrate informațiile și în curs de publicare.

Proiecte de cercetare științifică în domeniul etnografiei:

➤ **Trecut și prezent în arhitectură, habitat și locuire rurală (județul Sălaj), Valea Crasnei**

Obiectiv principal: În anul 2025 cercetarea de teren a vizat satele de pe Valea Crasnei, din perspectiva arhitecturii tradiționale și a locuirii, cu evoluția dinamică a construcției de case. Cercetarea etnografică a vizat documentarea în localitățile: Aghireș, Meseșeni de Jos, Meseșeni de Sus, Fetindia, Marin, Vârșolț, Bădăcin, Uileacu Șimleului, Giurtelecu Șimleului, Mălădia, Doh, Dumuslău, Măeriște, Moiad, Hurez, Ponița, Pria, Peceiu, Stârciu. În total, au fost cercetate **19 localități** situate pe Valea Crasnei și au fost realizate **103** de interviuri cu localnici.

În cadrul proiectului au fost efectuate 50 de zile de cercetare în teren, au fost consultate 480 de dosare la Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Sălaj, documentării de arhivă fiindu-i alocate 32 de zile.

➤ **Repere identitare sălăjene: sate și țărani**

Au fost efectuate 5 zile de cercetare de teren pentru realizarea expozițiilor „De Paști, uspătoi în Maramureș” și „Cununi împletite”, fiind avute în vedere și teme conexe de cercetare.

➤ **Sărbători și obiceiuri din Sălaj**

Au fost realizate 11 zile de teren și s-au efectuat 18 interviuri audio, care au fost transcrise (parțial) și arhivate în baza de date a muzeului.

Total zile de cercetare și documentare: 97 în teren, 32 în arhive

II. Activitatea de comunicare și valorificare științifică a rezultatelor cercetării și patrimoniului muzeal

- Publicarea numărului XLVII/2025 al revistei *Acta Musei Porolissensis*, revistă cotate CNCS-C, DOAJ, ERIHPLUS și AWOL, la care au colaborat specialiști de prestigiu din țară;
- Au fost redactate, 60 articole și studii, recenzii privind rezultatele cercetărilor științifice, rapoarte de cercetare arheologică, acestea fiind publicate sau în curs de publicare în reviste de specialitate.
- Au fost elaborate 2 studii de fundamentare pentru definirea, instituirea și delimitarea zonelor protejate care cuprind patrimoniul arheologic, și 40 rapoarte de descărcare de sarcină arheologică, supraveghere și evaluare de teren.
- Specialiștii muzeului au participat la 19 sesiuni de comunicări științifice cu caracter internațional, la 28 manifestări științifice naționale, au susținut 10 prelegeri, lecții tematice pentru diferite evenimente.

Volume publicate:

1. **Anamaria Borz**, *Remember Iuliu Maniu-1986. Acțiunile de comemorare a lui Iuliu Maniu și efectele lor*, Editura Mega, Editura Porolissum, Cluj-Napoca, Zalău, 2025.
2. Editarea și publicarea volumului *“Walking” Goods. “Walking” Ideas. Economic and Cultural Routes in the Carpathian Basin and Neighbouring Areas (7th–14th Centuries). Proceedings of the International Conference “Walking” Goods. “Walking” Ideas. Economic and Cultural Routes in the Carpathian Basin and Neighbouring Area (7th–14th Centuries). Zalău, 24th–27th April 2025)* (editori **D. Băcuet-Crișan**, I. Stanciu, Fl. Mărginean, K. László, S. Romát), Seria *ORBIS MEDIARVALIS*, volumul V, Cluj-Napoca 2025, 221 pagini.

Manifestări științifice organizate de MJIAZ (simpozioane, conferințe, etc)

1. Conferința Internațională *Orbis Mediaevalis V. “Walking” goods. “Walking” ideas. Economic and cultural routes in the carpathian Basin and neighbouring areas (7th – 14th centuries)*, 24-27 aprilie 2025
2. Simpozion științific *Cercetarea Regatului dac în cei 35 de ani de la căderea comnismului*, 26-28 iunie 2025
3. Conferința științifică *50 de ani de restaurare, conservare și investigare științifică a patrimoniului cultural național*, 13 noiembrie 2025

4. Simpozion științific **Biserica întemnițată**, 19 septembrie 2025 (la Casa Memorială „Iuliu Maniu”)

Programul expozițional:

Expoziții temporare realizate la sediu:

În Beciul Cultural:

1. *Artă frământată*, februarie – martie, 2025
2. *Zboruri mitologice: Reprezentări culturale și științifice ale insectelor de-a lungul timpului*, martie-aprilie 2025
3. *Sănătate. Frumusețe. Armonie*, mai-iunie 2025 (realizată în parteneriat cu Muzeul Satului Maramureșan Sighetu Marmăției)
4. *Cununi împletite – o incursiune în magia sărbătorilor de vară din calendarul popular*, iunie-iulie 2025
5. *Rerum Criminalium. Regimul pedepselor și torturii în Transilvania medievală*, septembrie-octombrie 2025 (parteneriat cu Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei Cluj Napoca)
6. *Arta socialistă între propagandă și avangardă*, decembrie 2025

Expoziții temporare în Sala Clio High Tech

1. *Mai mulți decât vă imaginați*, februarie 2025 (realizată cu ocazia zilei Internaționale a Bolilor Rare, în colaborare cu Centrul Pilot de Referință pentru Boli Rare NoRo Zalău)
2. *Turnul de semnalizare – refugiu pe traseul Limesului dacic* (expoziție itinerată, realizată de studenții Universității Tehnice Cluj Napoca, Facultatea de Arhitectură), iunie – iulie 2025

Programul expozițional Muzeul în stradă

1. *Top 10 descoperiri arheologice Sălaj*, ianuarie-aprilie 2025
2. *Sănătate. Frumusețe. Armonie*, mai- iulie 2025
3. *Vestițiile călătoare ale Sălajului*, septembrie-octombrie 2025
4. *Corneliu Coposu, o viață întreagă pentru principii și valori*, noiembrie 2025 (parteneriat cu Fundația Corneliu Coposu)
5. *Bucătăresele satelor*, decembrie 2025

Expoziții temporare de scurtă durată (organizate în cadrul unor programe culturale sau cu ocazia unor evenimente locale)

1. *Călătorie în universul alimentar al regimului comunist*, 23 august-25 august (în cadrul programului oferit de muzeu pentru *Festivalul Curtea Artiștilor*)
2. *Trecut și prezent în Zalău*, 29-31 august (în cadrul manifestărilor dedicate Zilelor Municipiului Zalău)
3. *Orașul pictural – reprezentări plastice ale urbanității*, 12-14 septembrie (în cadrul programului dedicat *Zilelor Europene ale Patrimoniului*)
4. *Revoluția română din decembrie 1989 în județul Sălaj*, 22 decembrie 2025 (organizată în cadrul evenimentului realizat de Instituția Prefectului județului Sălaj)
5. *Nunta satului sălăjean* – februarie 2025 (în cadrul evenimentului *Târgul de nunți din Sălaj*)

Expoziții temporare realizate în alte locații, expoziții itinerate

1. *Miros de pâine caldă. Pâinea în epoca regatului dac*, martie 2025 (la Muzeul Satului Bănățean), noiembrie 2025 (la Muzeul Satului Maramureșean Sighetu Marmăției)
2. *Depersonalizarea*, aprilie 2025 (organizată de sculptori membri ai Uniunii Artiștilor Plastici în curtea Casei Memoriale „Iuliu Maniu”)
3. *De Paști, usătoai în Maramureș*, aprilie 2025 (la Muzeul Satului Maramureșean Sighetu Marmăției)
4. *Sălăjencele nealcoșe din colecția Muzeului Țării Crișurilor Oradea*, august 2025 (la Muzeul Țării Crișurilor Oradea)

Materiale documentare video în cadrul programului *Minutele istoriei*:

Ioan Sima – 40 de ani de la moarte, februarie 2025

Casa Culturală „Ioan și Clara Maniu” din Bădăcin, martie 2025

Materiale online de promovare a rezultatelor cercetării științifice (parte dintre postări făcute în cadrul programului de comunicare a rezultatelor cercetărilor științifice *Clio Explorer*)

- *Boboteaza și ghicitul viitorului*
- *Turta – dulcele copilăriei sau dulcele „de târg”*
- *Drum în lumină și culoare: IOAN SIMA (1898-1985)*
- *Maestrul Ioan Sima, descendentul unei familii cu vechi tradiții istorice*
- *Oamenii epocii bronzului din zona Sălajului (II)*

- *Fluturile Maculine – un exemplu remarcabil de adaptare și supraviețuire*
- *Tocurile pentru păstrat praful de pușcă*
- *Concepția terapeutică în satul tradițional (I)*
- *Magie, religie și medicină empirică:descântecul de boală (II)*
- *Sănătate și imaginar:boala vindecată magic (III)*
- *Copilăria din satul sălăjean al secolului trecut*
- *Descântătoarele satului și vindecarea bolilor (IV)*
- *Un Corpus Christi din bronz, descoperit la Pericei*
- *FLORI DE MAI în arta pictorului IOAN SIMA*
- *Sânzienele și Ziua Internațională a Iei*
- *Sânzienele: soare și flori*
- *Fluturile Argynnis laodice — „Fluturile de Meseș”*
- *Bătrânele care știau descânta în satele sălăjene (V)*
- *Descânțete și leacuri pentru toate bolile (VI)*
- *Leacuri și descânțete pentru copii (VII)*
- *George Pop de Băsești (1835-1919) – 190 de ani de la naștere*
- *Bătălia de la Guruslău – 3 august 1601*
- *Albina și Sfânta Maria – legătura dintre natură și tradiție*
- *Gândacul „Demon” al pădurilor tropicale*
- *Descânțete de boală culese din satele sălăjene (VIII)*
- *O cătușă descoperită în castrul roman de la Buciumi, județul Sălaj*
- *Drumul artistic al pictorului Ioan Sima*
- *Case bătrânești de pe Valea Someșului (I)*
- *Apărarea chimică a insectelor: rolul acidului formic în strategiile evolutive*
- *Tezaurele necunoscute ale Sălajului (I)*
- *Cercetări arheologice pe Măgura Șimleului – noi rezultate din campania 2025*
- *Urmele celei de-a treia biserici medievale în cetatea de pământ de la Ortelec*
- *Case bătrânești de pe Valea Someșului (II)*
- *Case bătrânești de pe Valea Someșului (III)*
- *O descoperire inedită la Marin*
- *Case bătrânești de pe Valea Someșului (IV)*

Programul de expoziții temporare *VReau la Muzeu* (cu echipamente VR)

- *Alimentația în epoca romană*

III. Activitatea de reevaluare, evidență, clasare, restaurare și conservare a patrimoniului muzeal

Din anul 2022 în cadrul programului de evidență și clasare s-a considerat prioritară activitatea de reevaluare a bunurilor de patrimoniu. În acest sens a fost continuată activitatea începută anterior și au fost întocmite un număr de **50 dosare de reevaluare**;

- A fost întocmit un număr de 42 dosare de clasare pentru piese din colecția Istorie și Numismatică;
- Au fost realizate **346** de fișe analitice de evidență pentru piesele de arheologie, istorie și etnografie, numismatică, entomologie;
- Au fost întocmite **13** dosare de evaluare pentru bunuri provenite din teledetecție;
- Au fost realizate **20** de documentații pentru achiziționarea unor piese etnografice și 100 de documentații pentru piesele provenite din donații;
- Au fost restaurate **152** de piese din argint, bronz și fier, 26 ceramică, 2 os și corn provenite din cercetările arheologice;
- S-a realizat conservarea curativă a materialului ceramic provenit de pe șantierul arheologic (350 pungi) și 34 piese din lemn;
- Au fost întocmite **98** fișe de conservare pentru patrimoniul arheologic, etnografic și de artă;
- Au fost introduse în inventare un număr de **970** de poziții reprezentând artefacte rezultate din cercetări, respectiv achiziții și au fost digitalizate registrele colecției Arheologie aferente anului 2023, colecția Istorie anul 1978, colecția Artă – 50 bunuri;
- Au fost reorganizate depozitele de Etnografie și parțial Istorie.
- S-a procedat la verificarea inventarelor bunurilor culturale deținute de MJIAZ și întocmirea listelor de gestiune

Programul de restaurare a bunurilor culturale:

1. Restaurarea tezaurului monetar de la Buiș, comuna Benesat, județul Sălaj (62 de monede întregi și fragmente).

2. Restaurarea tezaurului monetar de la monetar de sec. XVIII de la Jac, comuna Creaca, județul Sălaj (16 monede).
3. Restaurarea unui număr de 21 de monede premoderne (secol XVIII) și resturi de tablă din cupru argintată, de la o activitate clandestină de falsificat monede (periegheză Finișel), în vederea publicării și realizării materialului pentru *Noaptea Cercetătorilor Europeni*.
5. Restaurarea unui mâner de vas antropomorf din bronz (inv. șantier 3340) și a unei fibule din bronz (inv. șantier 3369) descoperite la Moigrad-*Porolissum*.
6. Restaurare monedă romană din bronz (Brusturi, *Castru-Tetrapylon*, S1 (2018, context. 58, pt. ld. 67);
7. Restaurare material arheologic din bronz provenit din activitatea de detecție -18 piese
8. Restaurare material arheologic din depozitul de bronz de la Treznea, Ciumărna) - 11 piese
9. Restaurare material arheologic de la Porolissum, 5 piese din bronz
10. Restaurare material arheologic din fier provenit din săpătura preventivă de la Arad CFR, ”Șagu” (sit 9), 24 piese
11. Restaurare sabie medievală (c.c. 153/2021), cuțit țărănesc de luptă medieval (151/2021), spadă medievală (152/20021), spadă antică (154/2001);
12. Restaurare spadă medievală (934/2024);
13. Restaurarea vas ceramic în care au fost depuse patru brățări din bronz, descoperit la Preluci în anul 2025 (înlăturarea depunerilor humice, asamblare și lipire).
14. Restaurare material ceramic provenit de pe șantierul arheologic de pe traseul autostrăzii *Transilvania*, Mihăiești, 2024 (situl 4A)
15. Restaurare material ceramic medieval de pe șantierul arheologic de pe traseul autostrăzii *Transilvania*, de la Mihăiești, 2024 (sit 6A)
16. Restaurare material ceramic provenit de pe traseul autostrăzii *Transilvania*, Topa Mică, 2024, (sit 4A)
17. Restaurare material ceramic descoperit pe șantierul arheologic de la Nușfalău, Biserica Reformată, S3/2024 – vas decorat, întregibil.
18. Restaurare material ceramic provenit de pe șantierul arheologic de la Zalău, Dealu Morii
19. Restaurare material ceramic provenit de pe șantierul arheologic de la Porolissum ”Măgură” – 2 capace dacice cu toartă, lucrate cu mâna.
20. Restaurare material ceramic de la Sântămărie traseul Autostrăzii Transilvania, sector 3B2, sit 4, tumul 3, două piese fragmentare.
21. Prelucrare și restaurare material ceramic provenit de pe șantierul arheologic de la Vinga, 2025, sit (12)

IV. Activități de promovare și valorificare a patrimoniului cultural adresate comunității locale

- ***Un muzeu pentru toți*** Acest program de educație muzeală s-a realizat în cadrul parteneriatului cu *Centrul Pilot de Referință pentru Boli Rare NoRo* Zalău. Au fost desfășurate ateliere interactive cu beneficiarii *Centrului de boli rare NoRo*.
- ***Speranța la muzeu*** (parteneriat Centrul pentru educație intrusivă Speranța). Vizitarea expozițiilor temporare și permanentă, desfășurarea de activități legate de tema expozițiilor: confecționarea de insecte, arme din diverse materiale, ateliere de modelaj cu lut, confecționarea de decorațiuni de Crăciun care au fost valorificate la Târgul Caritabil organizat de Catedrala episcopală „Înălțarea Domnului” ai căror beneficiari au fost elevii școlii „Speranța” din Zalău.
- ***Tradiții românești*** – în parteneriat cu Protopopiatul Ortodox, Centrul de zi pentru copii aflați în situație de risc de separare de părinți ”Sfântul Arhidiacon Ștefan” și Direcția de Asistență Socială. Au fost derulate 6 ateliere pe teme legate de patrimoniul cultural etnografic
- ***Din vremea bunicilor. Tradiții și obiceiuri din satele sălăjene*** (parteneriat cu Clubul copiilor Cehu Silvaniei, Palatul Copiilor Zalău) - au fost derulate 4 ateliere pe teme legate de patrimoniul cultural etnografic
- ***Vacanța la muzeu:*** Au fost derulate activități pe parcursul lunii iulie, fiind organizate 5 serii de activități, având ca beneficiari 126 de copii
- ***Educație prin patrimoniu: Împreună la Muzeu!*** - Începând cu anul 2025, a fost inițiată o colaborare cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj, având ca scop facilitarea accesului copiilor instituționalizați la cultură și patrimoniu. Lunar, un grup de copii beneficiari ai DGASPC a fost invitat la muzeu pentru un program educațional structurat în trei componente:
 - vizită ghidată în expoziția de bază a muzeului/turul virtual al Porolissumului
 - atelier tematic de o oră, adaptat vârstei și intereselor copiilor;
 - tur ghidat gratuit de două ore la clădirile de patrimoniu din centrul orașului, realizat în parteneriat cu Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Zalău / vizită la Planetariu În perioada martie–decembrie 2025 au avut loc 10 activități, fiecare cu câte 15 copii participanți.

➤ **Program rural *Educație prin patrimoniu*:** Programul vizează elevii din ciclul primar și gimnazial și a fost implementat în parteneriat cu unități de învățământ din mai multe comunități rurale ale județului, contribuind la reducerea decalajelor de acces la educația culturală și la consolidarea legăturii dintre școală, patrimoniu și comunitate. Pe parcursul anului 2025 programul a implicat un număr total de 1.467 de elevi din 14 unități de învățământ din 12 comune sălăjene. Activitățile organizate au fost

- *Medicină și îngrijire corporală de la romani până azi*” (Școala Gimnazială Băbeni, Școala Gimnazială Buciumi), februarie, martie 2025
- *Din trecutul satului nostru – lecție de istorie interactivă* (Școala Gimnazială Buciumi), martie 2025
- *Ajutoarele mele în grădină* (Școlile Gimnaziale din Borla și Bocșa), mai 2025
- *În lumea lui Ioan Sima – desen în cărbune* (Școala Gimnazială Lozna) iunie, 2025
- *Micii exploratori ai trecutului*”, (Școala Gimnazială Camăr), septembrie 2025.
- *Bullyingul – de la romani până astăzi* (Școala Gimnazială Năpradea), octombrie 2025
- *Secretele Evului Mediu: viața, pedepsele și armele cavalerilor* (Școala Gimnazială Zalha), noiembrie 2025
- *Povești de Crăciun și pomi împodobiți*, Școlile Gimnaziale Bobota, Derșida), decembrie 2025.
- *Polenizatorii* (Școala Gimnazială Românași), decembrie 2025

Programul educațional pentru urban *Vineri la muzeu*

- *Jocuri medievale* - Atelierele au inclus prezentări interactive, discuții ghidate și exerciții practice – ianuarie 2025
- *Mărțișorul – artefact*, activitate dedicată valorificării tradițiilor legate de începutul primăverii – februarie 2025
- *O zi în fascinantă lume a bancnotelor românești* - Atelierul a inclus prezentări interactive, exerciții de observare și activități practice, prin care elevii au analizat detalii grafice, simboluri și mesaje culturale prezente pe bancnote, aplicând cele învățate într-o bancnotă personalizată creată de ei – martie 2025
- *Am cravata mea, sunt pionier*. Atelierul a urmărit familiarizarea elevilor cu perioada comunistă, prin intermediul unor explicații adaptate vârstei, privind organizațiile de copii, simbolistica cravatei de pionier și viața cotidiană din acea perioadă. Activitatea a fost

completată de un atelier practic, care a facilitat înțelegerea temei prin replicarea din hârtie creponată a unei cravate de pionier – aprilie 2025

- *Cămașa tradițională femeiască din Sălaj*. Activitatea a urmărit valorificarea patrimoniului etnografic local, prin prezentarea elementelor decorative, a semnificațiilor simbolice și a tehnicilor tradiționale de realizare a cămășii – mai 2025

- *Meșteri în preistorie*. Activitatea a urmărit familiarizarea copiilor cu viața oamenilor preistorici, meșteșugurile practicate și uneltele utilizate, finalizându-se prin confecționarea unor topoare din polistiren dur șlefuite pe suprafața unor pietre – septembrie 2025

- *Descifrăm coduri secrete* - atelier care a urmărit dezvoltarea gândirii logice, a spiritului de observație și a capacității de rezolvare a problemelor în rândul elevilor participanți – octombrie 2025

- *Portretul hazliu*. Activitatea a debutat cu prezentări introductive privind viața și opera artistului Ioan Sima, precum și despre particularitățile portretului în arta plastică. În partea aplicativă a atelierului, elevii au realizat caricaturi și portrete cu tentă umoristică, exersând tehnici de desen și explorând expresivitatea trăsăturilor faciale – noiembrie 2025

Luna decembrie a fost marcată de o serie de activități educative dedicate sărbătorilor de iarnă, menite să promoveze tradițiile, interculturalitatea și creativitatea.

- *Sărbătorile noastre* – ciclu de activități (ateliere, prezentări) legate de tradițiile de iarnă – decembrie 2025

Programul de voluntariat la muzeu. În cadrul programului educațional al muzeului, grupul de voluntari de liceu a ajuns la 42 de membri. Voluntarii sunt implicați în special în programele culturale, dar participă și la alte activități muzeale la solicitare. Pentru menținerea grupului de voluntari sunt organizate întâlniri săptămânale, respectiv activități la alegere în a căror derulare sunt implicați exclusiv voluntarii.

➤ În cadrul parteneriatelor cu școlile din Zalău au fost derulate 7 ateliere și 4 vizite în muzeu participând **180 de elevi**.

➤ **Proiecte educaționale aferente expoziției de bază** - La activitățile axate pe expoziția de bază au participat un număr **total de 342 elevi**

➤ **Proiecte aferente expozițiilor temporare** – La activitățile pe tematicile valorificate expozițional au participat 1307 elevi, programul care a angrenat cei mai mulți elevi fiind *Frica și control social*, un program de dezbateri adresat adolescenților

➤ **Activități organizate în Școala Altfel și Săptămâna verde:** au fost derulate 22 de ateliere la care au participat 422 de elevi. De remarcat că în programul oferit pentru Școala altfel grupurile au fost din afara județului (Cluj Napoca)

Programe culturale derulate:

1. **Ziua Culturii Naționale**, 15 ianuarie (au fost organizate expoziție stradală și ateliere interactive în curtea muzeului)
2. **Noaptea Europeană a Muzeelor**, 17 mai (au fost organizate expoziții, târg de produse locale, ateliere educaționale, demonstrații sportive ale cluburilor din Zalău, momente artistice, proiecții de tip video-mapping)
3. **1 iunie- Ziua Copilului** (au fost organizate ateliere interactive în zona pietonală din proximitatea muzeului, vizite ghidate în muzeu)
4. **Zilele Europene ale Arheologiei** (a fost itinerată o expoziție, au fost organizate ateliere stradale și secvențe de reconstituire istorică prin membrii *Asociației Amicii Muzeului*)
5. **Festivalul Curtea Ariștilor** (a fost derulat un program amplu de evenimente, respectiv 20 de ateliere educaționale out-door, 4 prelegeri ale specialiștilor privind importanța cercetării și a transmiterii de informații riguros documentate, experimentul *Copiii democrației în Epoca de aur*, dezbateră *Amintiri din Epoca de aur*, expoziție culinară bazată pe rețetele regimului comunist)
6. **Zilele Europene ale Patrimoniului**, septembrie (a fost organizat evenimentul *Haidaț pă la noi*, în parteneriat cu Primăria Zalău)
7. **Noaptea Cercetătorilor Europeni**, septembrie (programul se derulează pe tot parcursul anului, prezentarea rezultatelor cercetărilor efectuate de echipajele de voluntari fiind realizată în cadrul evenimentului european)
8. **Ziua Națională a României**, 1 Decembrie (au fost organizate ateliere interactive pe platoul central al orașului precum și vizite ghidate gratuite)

În domeniul investițiilor și a bazei tehnico-materiale:

Bunuri de patrimoniu	4.320,00 lei
Recompense pentru bunuri culturale	1.947,47 lei
Microscop binocular cu zoom	9.075,00 lei
Laptop-uri (5 bucati)	19.968,87 lei
Sistem Ubiquiti	10.000,00 lei
Lupă cu sistem de iluminare	4.718,35 lei
Licență Schetchup Pro	13.000,00 lei
Licență Microsoft 365	636,35 lei
Licență Adobe Photoshop	2.395,80 lei

Sistem antiefracție la Sectia de Istorie "Vasile Lucăcel"	23.958,00 lei
Sistem de găzduire și dezvoltare a aplicațiilor de ghidare a vizitatorilor	7.949,76 lei
Consolidări	
Reabilitare Galeria de Artă "Ioan Sima"	493.280,83 lei
Cheltuieli de proiectare pt elaborarea studiilor de fezabilitate și a studiilor de fezabilitate aferente obiectivului și alte cheltuieli asimilate investițiilor	
Studiu DALI pentru reabilitare corp administrativ al Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău	119.790,00 lei
Proiectare amenajare curte Galeria de Artă "Ioan Sima"	11.991,30 lei
Proiectare expoziția de bază și depozitele de artă la Galeria de Artă "Ioan Sima"	80.920,00 lei
Amenajare depozite și conservare bunuri culturale la Galeria de Artă "Ioan Sima"	11.992,99 lei
Expoziția de bază și depozitele de artă la Galeria de Artă "Ioan Sima"	222.992,82 lei
Amenajare curte Galeria de Artă "Ioan Sima"	259.549,06 lei
Total	1.298.486,60 lei

C. Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare, după caz:

1. Măsuri de organizare internă

Analiza statului de funcții aprobat pentru 2025:

Nr.crt.	Posturi	
1.	Total	38
2.	Posturi de conducere	3
3.	Posturi de execuție de specialitate	26
4.	Posturi de execuție tehnice, economice și de deservire	9

Total posturi ocupate la 31 decembrie 2025:

Nr.crt.	Posturi	
1.	Total	37
2.	Posturi de conducere	3
3.	Posturi de execuție de specialitate	25
4.	Posturi de execuție tehnice, economice și de deservire	9

2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne:

- Nu au fost modificate reglementările interne

3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere:

- Activitatea **Consiliului științific**: au fost organizate ședințe lunare în cadrul cărora au fost prezentate rapoartele de activitate privind sarcinile aferente indemnizației de doctorat. De asemenea, în decursul anului au fost discutate aspectele legate de activitatea editorială, a fost aprobată tematica și contribuțiile publicate în Acta Musei Porolissensis, precum și structura volumelor publicate la nivel instituțional. De asemenea, au fost prezentate activitățile de cercetare științifică derulate în decursul anului.

4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare):

4.1. Fluctuațiile personalului:

Concursuri de angajare:

- În perioada 25.11 – 20.12.2024 a fost organizat un concurs de angajare pentru postul de *referent de specialitate II* în cadrul Serviciului economic, administrativ, (angajare Coste Diana din 03.01.2025)

Încetări de contracte individuale de muncă:

- În data de 1 noiembrie 2025 încetează contractul de muncă aferent funcției – *Muzeograf-artă II* (Pușcaș Vasile-Adrian) din cadrul Direcției de muzeografie și cercetare științifică – prin demisie.
- În data de 1 ianuarie 2026 încetează contractul de muncă aferent funcției *Supraveghetor muzeu* (Știrb Lucica) în cadrul Serviciului economic, administrativ – prin acordul părților.

Suspendări de contracte:

- în perioada 03.02. – 10.03.2025 este suspendat contractul pentru funcția de arheolog I (Major-Keresztes Timea) din cadrul Direcției de muzeografie și cercetare științifică – pentru pregătire profesională;
- începând cu data de 21.09.2023 este suspendat contractul pentru funcția *consilier juridic I* (Marian Ambrozie), conform art. 50 lit. (d) din L 53/2003 privind Codul Muncii (*"exercitarea unei functii in cadrul unei autoritati executive, legislative ori judecatoresti, pe toata durata mandatului, daca legea nu prevede altfel"*);

4.2. Cursuri de perfecționare:

- Păcurar Ioana și Butcovan Luminița– curs conservare, modulul I și II

4.3. Evaluarea performanțelor profesionale individuale: procedura s-a realizat în perioada 1-28 februarie 2026, conform prevederilor Legii cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice și a Dispoziției președintelui Consiliului Județean Sălaj nr. 211 din 30.06.2011 pentru aprobarea Regulamentului privind promovarea în grade sau trepte profesionale imediat superioare a personalului contractual din cadrul aparatului de specialitate al CJS precum și a celui din cadrul instituțiilor și serviciilor publice subordonate CJS.

4.4.Promovare :

- De la 01.10.2025 – aplicarea promovărilor în grad cu examenul organizat în data de 10.09.2025 pentru posturile:
 - *Arheolog debutant* în *arheolog II* în cadrul Direcției de muzeografie și cercetare științifică (Fărcaș Andrei-Octavian)

- *Educator muzeal debutant I în Educator muzeal II* în cadrul Direcției de muzeografie și cercetare științifică (Colcer Mădălina-Maria)

4.5. Motivare/sanționare:

- nu au fost aplicate sancțiuni în 2025

5. Măsurile luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri, refuncționalizări ale spațiilor:

- Verificarea inventarelor colecțiilor de bunuri culturale, conform legislației în vigoare
- Reamenajarea depozitului de pe str. Torontului, segmentele de istorie recentă

6. Măsurile luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată:

- În urma controlului Inspectoratului pentru Situații de Urgență "Porolissum" al județului Sălaj următoarele măsuri dispuse:
 - afișarea cu un indicatoare standardizate a căilor de acces, de evacuare și de intervenție;
 - marcarea cu indicatoare standardizate a locului de amplasare a mijloacelor tehnice - stingătoare P6;
 - asigurarea limitării propagării incendiului între centrala termică și depozitele cu piese de artă cu uși rezistente la foc, prevăzute în reglementările tehnice, la depozitul de obiecte de artă de pe strada Corneliu Coposu.

D. Evoluția situației economico-financiare a instituției

1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate:

Previzionarea evoluției economico - financiare a instituției: 2025

Indicator	Sursa de finanțare	Buget solicitat inițial	Buget Aprobat prin H.C.J. nr.29 / 13.03.2025

Venituri	Alte venituri	200.000,00 lei	200.000,00 lei
	Utilizare din excedent	900.000,00 lei	537.000,00 lei
	Subvenție	8.096.400,00 lei	5.000.000,00 lei
	- pentru secțiunea de funcționare	5.451.000,00 lei	4.000.000,00 lei
	- pentru secțiunea de dezvoltare	2.645.400,00 lei	1.000.000,00 lei
	TOTAL	9.196.400,00 lei	5.737.000,00 lei
Cheltuieli	Cheltuieli de personal	3.720.000,00 lei	2.822.000,00 lei
	Cheltuieli cu bunuri și servicii	1.490.000,00 lei	1.075.000,00 lei
	Cheltuieli acțiuni cu caracter științific	441.000,00 lei	303.000,00 lei
	Cheltuieli de capital	3.545.400,00 lei	1.537.000,00 lei
	TOTAL	9.196.400,00 lei	5.737.000,00 lei

Realizarea indicatorilor economico - financiari cuprinși în bilanțul contabil la 31 decembrie 2025:

- Venituri proprii:	407.872,19 lei
- Sponsorizare	20.000,00 lei
- Subvenții total, din care:	6.139.511,77 lei
- pentru secțiunea de funcționare	5.000.000,00 lei
- pentru secțiunea de dezvoltare	1.139.511,77 lei
- TOTAL VENITURI:	6.567.383,96 lei

TOTAL CHELTUIELI: **6.321.057,38 lei**

- Cheltuieli de personal:	3.478.468,00 lei
- Cheltuieli cu bunuri și servicii:	1.300.987,91 lei
- Cheltuieli pentru acțiuni cu caracter științific și cultural:	243.114,57 lei
- Cheltuieli de capital:	1.298.486,90 lei

2. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:

Nr.crt.	Indicatori de performanță	Perioada evaluată:
1.	Cheltuieli pe beneficiar (suma a fost calculată raportând subvenție + venituri - cheltuieli de capital la numărul de beneficiari prezenți în spațiile muzeale, la școli, la care am adăugat numărul vizitatorilor unici de pe pagina de web)	102 lei
2.	Fonduri nerambursabile atrase	61.053,89 lei
3.	Număr de activități educaționale	236
4.	Număr de apariții media (fără comunicate de presă)	196
5.	Număr de beneficiari neplătitori	10.986
6.	Număr de beneficiari plătitori	10.506
7.	Număr de expoziții La sediu: - Expoziții realizate fizic - Expoziții online și VR În alte locații;	17 3 5
8.	Număr de proiecte / acțiuni culturale	8 programe culturale (cuprinzând activități de cercetare, expoziții, prelegeri, prezentări, ateliere educaționale
9.	Venituri proprii din activitatea de bază (cercetări arheologice preventive, bilete vizitare)	312.179,50 lei
10.	Venituri proprii din alte activități (vânzări publicații, suveniruri, valorificări, chirii, penalități, etc)	34.638,80 lei

11.	Sponsorizări	20.000 lei
-----	--------------	------------

E. Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management

1. Viziune

Viziunea MJIAZ se subsumează dezideratului de a face cunoscută identitatea socio-culturală a județului, prezentând trecutul și prezentul într-o manieră pluridisciplinară, corectă științific, atractivă și modernă. În acest sens, muzeul oferă experiențe complexe, unice prin specificitatea lor, de învățare, socializare și relaxare activă. Maniera de prezentare nu este una exclusiv paseistă, prezentând trecutul, muzeul oferă publicului său teme de reflecție și asupra viitorului zonei. Viziunea este reflectată în toate programele muzeului, care sunt orientate spre categorii diverse de beneficiari, oferă o perspectivă multidisciplinară asupra temelor abordate, îmbracă forme diferite de comunicare în funcție de adresabilitatea pe care o asumă, care promovează interactivitatea, dialogul, incluziunea și implicarea activă.

2. Misiune:

Pornind de la premisa că misiunea este o declarație sintetică în cuprinsul căreia trebuie să se reflecte țința pe care instituția vrea să o atingă, misiunea Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău este aceea de a cerceta, proteja și valorifica științific patrimoniul cultural al județului, de a conserva și restaura bunurile culturale pe care le administrează, de a dezvolta programe și activități menite să educe comunitatea în spiritul respectului pentru valorile trecutului și de a oferi alternative calitative de petrecere a timpului liber. Creșterea colecțiilor, valorificarea acestora prin forme cât mai atractive, dar și identificarea unor soluții creative de valorizare a patrimoniului, menite să contribuie la dezvoltarea locală, sunt componente ale eforturilor instituționale. La nivelul strategiei manageriale am ales, pe termen lung, misiunea documentării continue a elementelor de istorie locală, dar și a aspectelor legate de fenomene socio-economice recente, a dezvoltării și fidelizării diferitelor categorii de public de muzeu. În egală măsură, misiunea MJIAZ este cea educațională, folosind ca suport patrimoniul muzeal și informațiile documentate prin cercetarea științifică și identificând cele mai interactive și de impact modalități de satisfacere a acestei misiuni. Focusarea asupra categoriei de public tânăr (în special școlar) este dată atât de specificitatea

mediului local, cât, mai ales de nevoia privind dezvoltarea unor obiceiuri de consum cultural și de petrecere a timpului liber în mod constructiv, dar și relaxant.

3. Obiective (generale și specifice)

Prin proiectul de management au fost asumate ca **obiective generale**:

- Dezvoltarea colecțiilor de bunuri culturale și asigurarea condițiilor optime de depozitare și valorificare
- Modernizarea infrastructurii muzeale, crearea unor spații de valorificare expozițională moderne și racordate la soluții muzeotehnice de maximă actualitate
- Vizibilizarea muzeului și stimularea implicării comunității în viața culturală, prin utilizarea infrastructurii instituțiilor de cultură și prin consumarea ofertei acestora;
- Realizarea programului anual minimal, respectiv a activităților ce derivă din funcțiile de bază ale muzeului;
- Asigurarea condițiilor optime de desfășurare a activității instituției, respectiv aplicarea principiilor de eficiență, eficacitate și oportunitate în gestionarea surselor financiare;
- Stabilirea unor parteneriate cu muzee și instituții de cultură din țară și străinătate.

Obiective specifice:

- Evidența, gestionarea și creșterea colecțiilor de bunuri culturale, asigurarea condițiilor optime de securizare și de menținere a integrității acestora;
- Digitizarea patrimoniului și facilitarea accesului publicului la colecțiile muzeului;
- Elaborarea și arhivarea documentației științifice, tehnice și administrative;
- Cercetarea colecțiilor și a informațiilor conexe, valorificarea prin mijloace specifice, adecvate grupurilor țintă (vizitatori, mediul academic, etc);
- Restaurarea bunurilor culturale provenite din campanii de cercetare științifică, respectiv din achiziții și donații;
- Constituirea și dezvoltarea colecțiilor de bunuri culturale aferente istoriei recente, respectiv dezvoltarea colecțiilor existente prin cercetări, achiziții și donații;

- Documentarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial și completarea arhivei documentare a instituției;
- Dezvoltarea programului de valorificare a patrimoniului prin soluții de tehnologie modernă;
- Promovarea patrimoniului prin soluții neconvenționale, prin colaborări cu sectorul cultural independent în vederea creșterii și diversificării segmentelor de public;
- Diseminarea rezultatelor cercetării, a informațiilor legate de istoria locală și documentate științific prin instrumente de popularizare de largă accesibilitate;
- Organizarea de evenimente culturale care să aducă un plus de atractivitate muzeului și să genereze un interes sporit pentru activitățile derulate și specificul profesional;
- Realizarea de măsurători periodice privind oferta culturală a muzeului și reconceptualizarea propunerilor instituției în funcție de feedback-ul consumatorilor;
- Educarea și fidelizarea unui public de muzeu prin derularea programelor culturale, a activităților educaționale și a atelierelor cu caracter interactiv.

5. Strategia culturală pentru întreaga perioadă de management:

Strategia managementului conform proiectului aprobat pentru perioada 2023-2026 vizează mai multe paliere și are în vedere: finalizarea organizării spațiilor expoziționale și repunerea lor în circuitul public, managementul patrimoniului, dezvoltarea colecțiilor și punerea lor în valoare prin modalități atractive, diversificarea categoriilor de public prin atragerea unor noi segmente (familiile și publicul adult), promovarea mai consistentă a activităților oferite. Principiile care definesc strategia propusă sunt: protejarea patrimoniului, asigurarea unui nivel calitativ sporit al ofertei culturale, dezvoltarea componentei educaționale în sensul conceptului de *Life long learning*, implicare în viața comunității, deschidere și colaborare cu actori relevanți, responsabilitate culturală și economică.

➤ Priorități administrative, logistice și investiționale la nivelul managementului

- Conform obiectivelor asumate pentru perioada de management, s-a finalizat expoziția de bază (cu cele două componente, respectiv artă plastică și entomologie) a Galeriei de Artă *Ioan Sima*. Pe fondul întârzierilor datorate constructorului, recepția la finalizarea lucrărilor a fost realizată abia în luna martie a anului 2025.
- Amenajarea sălilor de expoziții temporare și a spațiilor educaționale (2025) din cadrul Galeriei de artă *Ioan Sima*. Obiectivul a fost atins parțial fiind demarată procedura de proiectare a amenajării acestor spații, neputând fi realizat în termenul prevăzut din cauza nefinalizării la timp a lucrărilor de reabilitare a Galeriei.
- Reabilitare Corp administrativ (C3) la Secția de Istorie V. Lucăcel – (2024-2025). Întrucât abia în a doua jumătate a anului 2024 s-a reușit actualizarea extrasului CF prin corectarea situației înscrise inițial, până în acest moment am reușit realizarea studiului DALI, în 2026 intenționând demararea contractării lucrărilor de proiectare și execuție
- Asigurarea dotărilor cu echipamente necesare derulării optime a activităților propuse.

➤ **Eficientizarea cercetării științifice derulată la nivelul muzeului prin:**

- stimularea cercetării în echipă, a cercetării aplicate și implicarea în proiecte de cercetare la nivel regional, cu finanțare din diverse surse.
- finanțarea activității de cercetare pe bază de programe/proiecte structurate în conformitate cerințele domeniului și prioritățile managementului. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv avem în vedere următoarele măsuri:

- prezentarea proiectelor de cercetare colective și individuale în consiliul științific cu detalierea obiectivelor vizate, a calendarului de derulare, a indicatorilor de măsurare, precum și a surselor de finanțare;
- selectarea proiectelor, în principal a celor care propun colaborări intra-instituționale precum și parteneriate cu organisme internaționale și naționale;
- prezentarea rezultatelor de etapă și a celor finale în consiliul științific, inclusiv analiza indicatorilor de măsurare a impactului proiectului;
- stimularea specialiștilor în atragerea de finanțări nerambursabile pentru proiectele ce vizează cercetarea științifică;

- elaborarea instrumentelor de comunicare și promovare a rezultatelor cercetărilor, în special a celor destinate publicului larg;
- organizarea de campanii de informare periodică a comunității cu privire la cercetările efectuate;
- adaptarea temelor de cercetare la problematicile societății actuale precum și la nevoile comunității locale.

➤ **Eficientizarea comunicării științifice a rezultatelor cercetărilor.**

- indexarea revistei muzeului în bazele de date internaționale;
- realizarea și dezvoltarea schimburilor internaționale și naționale;
- publicarea numerelor aferente anilor viitori și păstrarea continuității revistei, condiție esențială pentru recunoașterea calității științifice;
- realizarea unei politici editoriale prin care să susținem publicarea celor mai valoroase cercetări derulate la nivelul instituției;

➤ **Managementul patrimoniului:**

Dincolo de activitatea de bază care presupune depozitarea, conservarea și restaurarea adecvată este necesară o abordare dinamică și creativă a patrimoniului muzeal, fundamentată pe următoarele direcții:

- Dezvoltarea colecțiilor prin orientarea achizițiilor în funcție de prioritățile stabilite în raport cu situația existentă, în special a celor de etnografie și artă, acestea făcând, în principal, obiectul achizițiilor. În anul 2025 obiectivul s-a concretizat prin achiziții de bunuri culturale de interes etnografic, dar fondurile alocate au fost reduse, ca atare și volumul achizițiilor de acest tip a fost restrâns.
- Continuarea procesului de digitizare a patrimoniului, dezvoltarea arhivei digitale a colecțiilor și valorizarea acestora prin soluții atractive bazate pe tehnologia modernă. Obiectivul a fost continuat și în anul 2025, procedându-se la o organizare structurată pe colecții a arhivei digitale cu modelele 3D ale bunurilor culturale scanate. În egală măsură expozițiile temporare VR cu modele 3D din diferite colecții au fost prezentate în programele educaționale, cu precădere cele din rural, dar și în diverse evenimente stradale.

- Adaptarea ofertei educaționale la profilul expozițiilor temporare în scopul unei mai bune valorizări atât a patrimoniului expus, cât și a eforturilor de documentare, organizare și comunicare ale specialiștilor. Obiectivul a dobândit consistență în anul 2025, ilustrativ fiind numărul mare al activităților educaționale asociate profilului expozițiilor temporare.
 - Organizarea unui număr mai redus de expoziții temporare, dar cu un nivel calitativ superior asigurat prin achiziționarea de servicii specializate în design expozițional. Obiectivul va fi implementat după finalizarea spațiilor destinate expozițiilor temporare de la Galeria de Artă (2026).
 - Organizarea de campanii de prezentare în mediul rural a muzeului, colecțiilor și derularea activităților educaționale. Obiectivul a fost realizat în speță prin programul *Educație prin patrimoniu*, dar și prin alte parteneriate încheiate cu școli din mediul rural.
 - Colaborări inter-instituționale la nivel regional și național în vederea realizării unor expoziții ce oferă o imagine mai complexă asupra tematicilor asumate. Obiectivul a fost realizat parțial prin participări ca parteneri în diverse expoziții, dar va fi atins la potențialul estimat după finalizarea amenajării sălilor de expoziții temporare.
 - Realizarea acțiunilor de sensibilizare a potențialilor donatori, stabilirea unor modalități de popularizare a donatorilor și a donației, de fixare a memoriei acestora. Anul 2025 a marcat o creștere sensibilă a numărului de donatori și bunuri culturale donate.
 - Ofertarea de pachete educaționale adecvate diferitelor segmente de vârstă pe care le vizăm. Obiectivul este realizat și se reflectă într-o structurare mai aplicată a programului de educație muzeală, inclusiv la nivelul conceptualizării și coordonării proiectelor.
- **Creșterea vizibilității și îmbunătățirea imaginii muzeului:**
- Angajarea unor servicii specializate de marketing și promovare după redeschiderea Galeriei de Artă "Ioan Sima" care să ofere soluții profesionale în domeniu (instituția nu dispune de un specialist în domeniul marketingului);
 - Intensificarea promovării în social media a activităților instituției, inclusiv prin campanii plătite. Obiectivul a fost realizat în speță pentru programele culturale ale instituției;

- Realizarea de măsurători cantitative și calitative privind profilul beneficiarului actual, în vederea unei mai bune adecvări a ofertei culturale și educaționale la nevoile, așteptările și interesele acestuia. Au fost realizate măsurători punctuale pentru anumite activități (expoziții, evenimente, etc).
- Dezvoltarea standului muzeului prin diversificarea ofertei de suveniruri, respectiv prin crearea unui magazin online. Deocamdată s-a realizat doar diversificarea ofertei de suveniruri.

5. Strategie și plan de marketing

- Obiective generale de marketing:
 - Continuarea măsurilor privind reabilitarea spațiilor muzeale și modernizarea infrastructurii instituției;
 - Transformarea vizitatorilor, a membrilor comunității în utilizatori activi și parteneri în activitățile derulate;
 - Dezvoltarea parteneriatelor cu sectorul cultural independent și transformarea acestuia în utilizatori activi ai serviciilor și produselor muzeului;
 - Realizarea unor expoziții temporare de tip blockbuster (posibil după reamenajarea spațiilor expoziționale, care, la rândul ei este o strategie de marketing);
 - Creșterea gradului de informare a comunității privind oferta culturală a instituției;
 - Creșterea numărului de vizitatori și fidelizarea unor categorii de public pentru activități cu adresabilitate diferită;
 - Participarea la evenimente de promovare turistică și stabilirea de parteneriate cu agențiile de turism;
- Strategii de marketing:
 - Adecvarea programului expozițional la teme de actualitate ce preocupă societatea românească;
 - Dezvoltarea conceptului *phigital* (mixarea experiențelor muzeale fizice cu cele digitale), în condițiile în care noile tehnologii sunt deja prezente consistent în activitatea de cercetare și valorificare a patrimoniului;

- Dezvoltarea parteneriatelor cu muzee din țară și străinătate în vederea realizării de expoziții temporare de anvergură, complexitate și diversitate mai mare (expoziții de tip *blockbuster*)
- Dezvoltarea parteneriatelor cu autoritățile locale pentru asigurarea surselor suplimentare de finanțare a unor programe culturale destinate comunității;
- Continuarea și diversificarea programelor educaționale adresate diferitelor categorii de public;
- Realizarea unei campanii de imagine profesionistă, prin apelarea la servicii specializate, după redeschiderea Galeriei de Artă "Ioan Sima";
- Promovarea unor bunuri culturale reprezentative pentru istoria locală pe platformele de comunicare ale muzeului (site/pagină Facebook/contul Instagram, Twitter, etc);
- Realizarea și promovarea unor materiale privind activitățile de cercetare derulate de specialiști atât în cadrul unor evenimente cu public, cât și în mass media locală și regională;
- Realizarea unor modalități de comunicare a patrimoniului atractive, inclusiv prin contractarea unor servicii specializate de design;
- Realizarea de noi produse personalizate pentru standul muzeului;
- Promovarea activităților în formule adaptate profilului de public cărora se adresează;
- Utilizarea judicioasă a resurselor financiare ale instituției, prin prioritizarea alocărilor și corelarea acestora cu obiectivele specifice și rezultatele așteptate;
- Elasticizarea politicilor de preț și de distribuție a serviciilor și produselor culturale ale muzeului;
- Dezvoltarea sistemului de voluntariat pentru organizarea și promovarea activităților muzeului.

6. Programe propuse pentru întreaga perioadă de management

➤ Programul *Cercetări arheologice sistematice în vestul și nord-vestul României.*

Pentru perioada următorilor 3 ani va fi continuat programul care propune o viziune coerentă și integratoare asupra istoriei antice și medievale a județului, finalitatea vizând valorificarea științifică prin publicații în literatura de specialitate, și prin informări de largă

accesibilitate destinate publicului nespecialist. Programul destinat cercetărilor arheologice sistematice este în continuă dezvoltare, iar pentru perioada menționată, pe lângă continuarea temelor deja asumate se intenționează și documentarea unor teme noi (precum repertorierea movilelor tumulare și cercetarea fenomenului) care să permită abordări transdisciplinare în cadrul evenimentelor științifice și a publicațiilor instituției. De asemenea, vor fi realizate cercetări arheologice în zone unde s-au efectuat deja prospecții non-invazive pentru identificarea celor mai bine conservate structuri și obținerea unor date preliminare. În egală măsură vor fi continuate și dezvoltate parteneriatele cu universități din Europa, interesate să deruleze programe de tip șantier-școală pentru studenții străini.

➤ **Programul *Repertoriul arheologic al județului Sălaj***

Întrucât în anul 2025, pe fondul volumului mare de lucru prin programul de cercetări arheologice preventive nu s-a reușit obiectivul publicării **Repertoriului arheologic al județului Sălaj**, acesta se va realiza, în funcție de posibilitățile de timp, în anul 2026. Beneficiul principal va fi acela al impunerii protecției asupra siturilor prin includerea lor pe Planurile Urbanistice Locale.

➤ **Programul *Cercetări arheologice preventive pe teritoriul județului Sălaj***

Prin legislația specifică muzeul are ca atribuție și competențe derularea cercetărilor arheologice preventive, iar în economia timpului de lucru pe segmentul arheologiei acest program are o pondere semnificativă. Așa cum a fost asumat, la nivelul instituției acest program s-a derulat atât la nivelul localului, cât și în zone extra-județene, în funcție de posibilitățile privind resursa umană calificată, timpul și volumul lucrărilor contractate în baza solicitărilor directe sau de sub-contractare.

➤ **Program de cercetare istorică**

Și în anul 2025 programul a vizat continuarea demersurilor de documentare a unor teme legate de implicarea personalităților sălăjene în marile evenimente care au marcat secolul XX, precum și aspecte privitoare la viața socio-economică și evoluția demografică a comunităților sălăjene. De asemenea, au fost avute în vedere elemente ce vizează viața culturală și politică a Sălajului. Conform obiectivelor asumate, cercetarea s-a realizat prin consultarea fondurilor de documente existente în biblioteci și arhive din țară, iar rezultatele au fost sau sunt în curs de publicare prin studii și volume monografice.

➤ **Program de cercetare socio-etnografică** *Documentarea și repertorierea patrimoniului etnografic material și imaterial specific comunităților sălăjene.*

Programul și-a propus continuarea cercetărilor etnografice și interdisciplinare a stilului de viață rural specific comunităților sălăjene, cu sesizarea elementelor de modernizare, de diluare a structurilor tradiționale, inclusiv a celor de reinventare a tradițiilor locale. A fost continuat programul de cercetare a fenomenului locuirii în rural cu abordarea zonelor nedocumentate în anii anteriori, pentru perioada 2025-2026 fiind avută în vedere zona Văii Crasnei. De asemenea, ca program de cercetare interdisciplinară, a fost continuată și documentarea unor teme ce țin de metodologia cercetărilor istoriei recente, respectiv aspecte legate de evoluția societății rurale în secolele XX-XXI, cu privire specială asupra elementelor privind colectivizarea și de-colectivizarea agriculturii, rezistența anticomunistă în Sălaj. Prin cercetările cu profil socio-etnografic și cele de istorie orală s-au obținut materiale audio și video ce sunt arhivate digital și se constituie într-o bază de date în continuă dezvoltare, care să ofere o imagine complexă asupra elementelor de patrimoniu material și imaterial. Salvarea lor în format digital permite o accesibilitate mai largă pentru cei interesați în cunoașterea faptelor de cultură populară, dar se reflectă și în strategia de promovare a activităților instituției prezentând, sub diferite forme, un mod de viață ce cunoaște schimbări tot mai profunde sub impactul fenomenelor de globalizare și modernizare a societății românești.

➤ **Programul de cercetare a fenomenului artistic**

Programul are două componente: prima vizează documentarea și valorificarea patrimoniului muzeal format din colecția maestrului Ioan Sima și colecția de artă contemporană. Cea de a doua componentă țintește promovarea artei vizuale contemporane și a artiștilor autohtoni, precum și a celor străini. Prin organizarea evenimentelor expoziționale, a atelierelor de creație, workshop-uri, programul realizează medierea între public și opera de artă, educarea publicului și dezvoltarea ofertei culturale locale. Programul include și continuarea documentărilor legate de dimensiunea artistică și funcțională a produselor ceramice realizate în trecut de centrele sălăjene.

➤ **Programul de valorificare a rezultatelor cercetărilor științifice și a patrimoniului muzeal:**

În cadrul programului au fost încurajate participările la sesiunile și simpozioanele științifice cu caracter internațional, național și local în vederea prezentării rezultatelor cercetării științifice și a patrimoniului către mediul științific. De asemenea, conform viziunii asumate, s-a continuat organizarea unor simpozioane științifice tematice cu un număr mai

restrâns de specialiști (aprox.20) și cu profil tematic aferent domeniilor de cercetare ale muzeului.

Finalizarea expoziției de bază, precum și a spațiilor destinate expozițiilor temporare de la Galeria de Artă *Ioan Sima* ne va permite regândirea conceptului organizațional al acestora, optând pentru expoziții mai reduse numeric (maxim 3 pe an) dar cu angajarea unor servicii de design expozițional, menite să crească atractivitatea și calitatea expunerii, punând astfel mult mai bine în valoare patrimoniul expus. De asemenea, conform obiectivelor asumate am continuat organizarea de expoziții și în alte locații, inclusiv a celor fotodocumentare care nu reclamă condiții speciale de microclimat și securitate, dar care permit o mai bună vizibilitate a conținuturilor expuse (zona pietonală). În egală măsură, am continuat realizarea de expoziții online, pe site-ul muzeului, inclusiv cu bunurile culturale digitalizate și modelate 3D.

În scopul orientării mesajului instituției către beneficiari din mediul rural, am procedat la organizarea unor expoziții bazate pe panouri informative care pot fi adaptate unor spații ce nu permit etalarea pieselor de patrimoniu în lipsa condițiilor de securitate și de expunere. În egală măsură, ne-am folosit de infrastructura de tehnologie modernă (tururi VR, expoziții temporare virtuale) pentru prezentarea și promovarea elementelor de patrimoniu, o manieră inedită și puțin accesibilă celor din mediul rural.

➤ **Program de digitizare 3D a patrimoniului mobil**

La nivelul muzeului s-a creat în ultimii ani o infrastructură proprie, adaptată direcției privind digitizarea patrimoniului cultural, infrastructură care dispune de personal specializat, metodologie aplicată care permite scanarea integrală a bunurilor culturale, a siturilor arheologice și a clădirilor de patrimoniu cât și de aparatură proprie, fiind astfel printre puținele muzee din țară care dezvoltă un proiect de digitizare coerent și susținut, cu un grad ridicat de autonomie. Au fost continuate demersurile de digitizare a bunurilor culturale din colecțiile muzeului, fiind dezvoltată o aplicație care organizează baza de date cu modele 3D pe colecții și optimizează procesul de înregistrare și identificare a acestora. Rămânem fideli ideii că expozițiile digitale nu înlocuiesc expozițiile clasice, în schimb le completează și le fac mult mai atractive pentru un public care devine din ce în ce mai racordat la noile tehnologii și a cărei necesitate de consum cultural este mult mai pretențioasă decât în anii precedenți.

➤ **Programul de restaurare-conservare, evidență, gestionare și dezvoltare a patrimoniului muzeal**

Programul vizează continuarea procedurilor de inventariere a pieselor în *Registrul informatizat pentru evidența analitică a bunurilor culturale*, a patrimoniului rezultat din cercetările arheologice precum și a celui provenit din achiziții. Pentru perioada 2023-2026 o prioritară majoră asumată a fost derularea procedurilor de reevaluare și evaluare a bunurilor culturale a celor de introducere în Doc Pat și de clasare, intensificarea demersurilor de digitizare a bunurilor culturale.

În baza demersurilor de verificare a stării de conservare a bunurilor culturale există un plan de restaurare a celor care necesită intervenții, plan completat anual cu bunurile provenite din cercetările arheologice. Principalul beneficiar al activităților din structura programului este muzeul ca depozitar al moștenirii culturale, dar și comunitatea căreia i se adresează prin colecțiile constituite și gestionate conform normelor ce asigură prezervarea acestora.

➤ **Program de evenimente culturale și activități educaționale**

Conform obiectivelor asumate numărul activităților și programelor educaționale a crescut, existând solicitări inclusiv din partea mediului școlar pentru organizarea acestora. Mai mult, s-a procedat la o structurare clară a programului educațional inclusiv la nivelul coordonării activităților și proiectelor cuprinse în acesta. Programul va putea fi dezvoltat după finalizarea amenajării spațiului cu destinație educațională, când se vor crea condițiile optime pentru aceste tipuri de activități. În egală măsură, conform proiecției manageriale, a fost dezvoltat programul destinat elevilor din mediul rural, bazat pe organizarea de ateliere, prezentări, expoziții VR în școlile din județ, tocmai pornind de la premisa accesului mai dificil al acestui segment de public în spațiile muzeale, dar și de la interesul înregistrat în aceste zone la nivelul beneficiarilor.

În egală măsură, ne-am propus și am reușit continuarea programelor culturale ajunse la câteva ediții (*Noaptea Europeană a muzeelor*, *Zilele Europene ale Patrimoniului*, *Noaptea cercetătorilor europeni*, *Ziua Națională a României*), cu permanenta lor evaluare și restructurare în funcție de feedback-urile înregistrate. Au fost introduse și alte programe (*Zilele Europene ale Arheologiei*), dar și programe derivate din parteneriatele încheiate la nivel instituțional.

➤ **Program editorial**

Așa cum a fost asumat, programul a presupus continuarea demersurilor de publicare anuală a revistei noastre *Acta Musei Porolissensis*, precum și creșterea numărului de baze de date în care aceasta să fie indexată.

De asemenea, am avut în vedere permanent încurajarea și susținerea producției științifice a specialiștilor instituției noastre, cu predilecție a lucrărilor care își propun popularizarea și promovarea patrimoniului muzeal, dar și a celor care bazate pe rezultatele cercetării științifice. În egală măsură, avem în vedere colaborarea și publicarea lucrărilor unor specialiști care vizează bogăția culturală și elementele de tradiție a zonei Sălajului.

6. Proiecte din cadrul programelor:

Proiectele și activitățile aferente programelor sunt detaliate la **Punctul B.3 Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse** (p.22)

7. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management

- Participarea, în calitate de parteneri, în proiecte derulate de autorități locale, instituții publice, asociații și fundații, la solicitarea acestora;
- Participări la evenimente și programe culturale organizate de autorități locale prin intermediul Asociației „Amicii Muzeului” - Zalău
- Colaborarea cu universități și alte instituții de profil din țară pentru practica studenților;
- Acordarea de consultanță științifică autorităților locale, instituțiilor școlare în elaborarea unor materiale de informare și promovare a patrimoniului cultural;
- Realizarea, la comanda diverselor instituții, asociații și agenți economici, a replicilor după elemente și piese de patrimoniu în vederea comercializării lor.

F. Previzionarea evoluției economice financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse

1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare

1.1. Proiect de venituri și cheltuieli pentru 2026

Indicator	Sursa de finanțare	Suma	Suma
-----------	--------------------	------	------

		solicitată prin proiectul de buget	aprobată La momentul redactării raportului nu este aprobat bugetul
Venituri	Venituri proprii	200.000	
	Subvenție - total, din care	6.340.000	
	- pentru secțiunea de funcționare	5.342.000	
	- pentru secțiunea de dezvoltare	998.000	
	Transfer din excedent	1.140.000	
	TOTAL	7.680.000	
Cheltuieli	Cheltuieli de personal	3.516.000	
	Cheltuieli cu bunuri și servicii	1.558.000	
	Cheltuieli acțiuni cu caracter științific	468.000	
	Cheltuieli de capital	2.138.000	
	TOTAL	7.680.000	

3. **Număr de beneficiari estimați pe următoarea perioadă de management:** pentru anul 2025 estimăm un număr de **18.000** vizitatori. La Casa Memorială *Iuliu Maniu* estimăm un număr de **3.000** de vizitatori. Sigur că numărul beneficiarilor activităților noastre este mult mai mare dar și greu cuantificabil mai ales pentru expozițiile din spațiile extra-muzeale (cele din zona pietonală, expozițiile stradale, evenimentele și programele de tip out-door).

3. Analiza programului minimal realizat în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2025:

Nr. crt.	Denumirea proiectului/programului	Suma alocată	Perioada de desfășurare	Observații
1.	Proiect de cercetare – <i>Repertoriul Arheologic al județului Sălaj</i>	10.800 lei	Anul 2025	Proiectul include studiile pentru

				Planurile Urbanistice Generale costurile fiind asigurate de beneficiari
2.	Proiect de cercetare arheologică sistematică – <i>Clădiri târzii B6, C1, C8, B11 din Castrul Pomet – Porolissum</i>	36.653 lei	Iulie – august 2025	Finanțare Ministerul Culturii
3.	Program de cercetare arheologică sistematică <i>Cetățile necunoscute ale Sălajului</i>	20.384 lei	Iulie 2025	
4.	Proiectul de cercetare „ <i>Tratrapylon</i> – Brusturi, Romita	24.400 lei	August 2025	Finanțare Ministerul Culturii
5.	Program de cercetări arheologice preventive	270.143 lei	Anul 2025	Suma reprezintă venituri încasate în anul 2025, existând sume restante
6.	Proiect de cercetare - <i>Cultic versus casnic în ceramica neolitică și eneolitică din Depresiunea Silvaniei</i>	<i>Fără costuri</i>	Anul 2025	Demersuri teoretice și publicare de materiale științifice
7.	Proiect de cercetare <i>Neo-eneoliticul în Depresiunea Șimleului</i>	Costuri cuprinse în programul de cercetări arheologice	Anul 2025	

		preventive		
8.	Proiect de cercetare – <i>Contribuții arheologice la cunoașterea epocii bronzului și primei epoci a fierului în Sălaj</i>		Aprilie septembrie 2025	Demersuri teoretice și publicarea de materiale științifice
9.	Proiect de cercetare <i>Sacru și profan la dacii din nord-vestul României</i>	Costuri cuprinse în programul de cercetări arheologice preventive	Anul 2025	
10.	Proiect de cercetare <i>Epigraphica Porolissensia et vicinia</i>	Fără costuri	Anul 2025	Au fost publicate materiale științifice
11.	Proiect de cercetare <i>Așezările rurale romane din nord-vestul provinciei Dacia Porolissensis</i>	3.500 lei	Anul 2025	
12.	Proiect de cercetare – <i>Contribuții arheologice în NV României în sec.VII-XI. Cercetări în Depresiunea Silvaniei</i>		Anul 2025	Demersuri teoretice și publicare de materiale științifice
13.	Proiect de cercetare <i>Podoabe vestimentare și bijuterii în ambientul nobiliar Transilvănean. Perioada Principatului</i>	Deplasările de documentare au fost asigurate din programul doctoral	Anul 2025	Demersuri teoretice și publicare de materiale științifice
14.	Proiect de cercetare numismatică <i>Monedă și circulație monetară în Evul Mediu sălăjean</i>		Anul 2025	Determinări numismatice și publicare de materiale științifice

15.	Proiect de cercetare <i>Restaurare versus conservare curativă. Patologia degradării artefactelor din fier în condiții de depozitare. Studiu de caz</i>	Costuri cuprinse în programul de restaurare-conservare	Anul 2025	
16.	Proiect de cercetare <i>Trecut și prezent în arhitectură, habitat și locuire rurală în județul Sălaj (Valea Crasnei)</i>	13.400 lei	Anul 2025	
17.	Proiect de cercetare <i>Repere identitare sălăjene: sate și țărani</i>	600 lei	Septembrie 2025	
18.	Proiect de cercetare etnografică <i>Sărbători și obiceiuri din Sălaj</i>	1.000 lei	Anul 2025	
19.	Proiect de cercetare <i>File din istoricul presei culturale din județul Sălaj</i>	Fără costuri	Mai 2025	S-a realizat documentarea teoretică și de arhivă
20.	Proiect de cercetare <i>Sălajul secolelor XIX-XX și personalitățile sale</i>	3.200 lei	Mai-septembrie 2025	
21.	Proiect de cercetare <i>Participanți sălăjeni la Primul Război Mondial</i>	Fără costuri	Anul 2025	Studiu documentar și publicare de materiale științifice
22.	Proiect de cercetare istorică <i>Ionel Pop: avocat, scriitor,</i>	3.200	Septembrie-noiembrie	

	<i>om politic</i>		2025	
23.	Conferința Internațională <i>Orbis Mediaevalis V. "Walking" goods. "Walking" ideas. Economic and cultural routes in the carpathian Basin and neighbouring areas (7th – 14th centuries).</i>	12.163 lei	Aprilie 2025	
24.	Simpozion științific <i>Cercetarea Regatului dac în cei 35 de ani de la căderea comnismului</i>	13.500 lei	Iunie 2025	
25.	Simpozion științific <i>Biserica întemnițată</i>	6.850 lei	Septembrie 2025	
26.	Conferința științifică <i>50 de ani de restaurare, conservare și investigare științifică a patrimoniului cultural național</i>	2.996 lei	Noiembrie 2025	
27.	Realizarea și expedierea dosarelor de clasare	1.300 lei	Anul 2025	
28.	Program de creștere a colecțiilor	6.320 lei	Anul 2025	
29.	Programul de restaurare-conservare bunuri culturale	21.000 lei	Anul 2025	
30.	Expoziție <i>Arta frământată</i>	3.200 lei	Februarie - martie 2025	
31.	Expoziție <i>Zboruri mitologice: Reprezentări culturale și științifice ale insectelor de-a lungul</i>	4.200 lei	Martie - aprilie 2025	

	<i>timpului</i>			
32.	Expoziție <i>Sănătate. Frumusețe. Armonie</i>	3.800 lei	Mai - iunie 2025	
33.	Expoziție <i>Cununi împletite – o incursiune în magia sărbătorilor de vară din calendarul popular</i>	4.500 lei	Iunie - iulie 2025	
34.	Expoziție <i>Rerum Criminalium. Regimul pedepselor și torturii în Transilvania medievală</i>	4.700 lei	Septembrie-noiembrie 2025	
35.	Expoziție <i>Arta socialistă între propagandă și avangardă</i>	4.800 lei	Decembrie 2025	
36.	Expoziție <i>Mai mulți decât vă imaginați</i>		Februarie – martie 2025	Costuri suportate de partenerul Centrul NoRo Zalău
37.	Expoziție virtuală <i>Nunta satului sălăjean</i>	Fără costuri	Februarie-martie 2025	În cadrul evenimentului <i>Târgul de nunți din Sălaj</i>
38.	Expoziție <i>Miros de pâine caldă. Pâinea în epoca regatului dac</i>	Costuri suportate de organizatori	Noiembrie, decembrie 2025	Costurile au fost suportate de muzeele care au itinerat expoziția
39.	Expoziție <i>Turnul de semnalizare – refugiu pe traseul Limesului dacic</i>	Costuri suportate de organizator	Iunie – august 2025	
40.	Programul <i>Muzeul în stradă</i> Expoziție <i>Top 10 descoperiri</i>	1.800 lei	Ianuarie – aprilie 2025	

	<i>arheologice Sălaj</i>			
41.	Programul <i>Muzeul în stradă</i> Expoziția <i>Vestigiile călătoare ale Sălajului</i>	2.100 lei	Septembrie - octombrie 2025	
42.	Programul <i>Muzeul în stradă</i> Expoziția foto-documentară <i>Corneliu Coposu, o viață întreagă pentru principii și valori</i>		Noiembrie 2025	Costuri suportate de Fundația <i>Corneliu Coposu</i>
43.	Programul <i>Muzeul în stradă</i> Expoziția <i>Bucătăresele satelor</i>	2.200 lei	Decembrie 2025	
44.	Expoziția <i>Călătorie în universul alimentar al regimului comunist</i>	1.200 lei	August 2025	
45.	Expoziție <i>Trecut și prezent în Zalău</i>	2. 400 lei	August - septembrie 2025	
46.	Expoziția <i>Orașul pictural – reprezentări plastice ale urbanității</i>	Costuri cuprinse în programul <i>Zilele Europene ale Patrimoniului</i>	Septembrie – 2025	
47.	Expoziție <i>Revoluția română din decembrie 1989 în județul Sălaj</i>	2.800 lei	Decembrie 2025	
48.	Expoziția de sculptură <i>Depersonalizarea</i>	Costuri suportate de organizatori	Aprilie 2025	
49.	Expoziția <i>De Paști, uspătoi în Maramureș</i>		Aprilie 2025	Costuri suportate de Muzeul Satului Maramureșan Sighetu Marmăției

50.	Expoziția <i>Revoluția română din decembrie 1989 în județul Sălaj</i>	5.800 lei	Decembrie 2025	
51.	Program de expoziții temporare virtuale <i>VReau la muzeu</i> (1 expoziție)	Fără costuri	Martie 2025	
52.	Programul de materiale video documentare <i>Minutele istoriei</i> (2 episoade)	600 lei	Anul 2025	
53.	Program de valorificare online a rezultatelor cercetărilor științifice – <i>Clio explorer</i> (36 materiale postate online)	Fără costuri	Anul 2025	
54.	Programul educațional pentru mediul urban (cuprinde toate atelierele, activitățile educaționale nu doar pe cele din oferta <i>Vineri la muzeu</i>)	19.400 lei	Anul 2025	
55.	Programul <i>Educație prin Patrimoniu</i> pentru mediul rural (14 localități beneficiare)	8.700 lei	Anul 2025	
56.	Programul educațional <i>Impreună la muzeu</i>	1.300 lei	Anul 2025	
57.	Programul educațional <i>Speranța la muzeu</i>	780 lei	Martie – aprilie 2025	
58.	Proiect educațional <i>Satul meu – obiceiuri și tradiții</i> (parteneriat cu Școala Gimnazială Aghireș)	800 lei	Februarie, aprilie 2025	
59.	Proiectul educațional <i>Școala Altfel și Săptămâna verde</i>	4.300 lei	Anul 2025	

60.	Proiect educațional <i>Vacanța la muzeu</i>	12.600 lei	Iulie - august 2025	Costurile proiectului sunt suportate din taxele participanților
61.	Proiect educațional <i>Un muzeu pentru toți</i> (parteneriat cu Centrul Pilot de Referință pentru Boli Rare NoRo Zalău)	Fără costuri	Februarie – martie 2025	
62.	Proiect educațional <i>Din vremea bunicilor. Tradiții și obiceiuri din satele sălăjene</i>	1.700 lei	Martie – iunie 2025	
63.	Proiect educațional <i>Tradiții românești</i> (parteneriat cu cu Protopopiatul Ortodox, Centrul de zi pentru copii aflați în situație de risc de separare de părinți ”Sfântul Arhidiacon Ștefan)	3.700 lei	Anul 2025	
64.	Program cultural <i>Ziua Culturii Naționale</i>	4.700 lei	Ianuarie 2025	
65.	Program cultural <i>Noaptea Europeană a Muzeelor</i>	18.100 lei	Mai 2025	
66.	Program cultural <i>Iunie- Ziua Copilului</i>	7.600 lei	Iunie 2025	
67.	Program cultural <i>Zilele Europene ale Arheologiei</i>	4.500 lei	Iunie 2025	
68.	Program cultural organizat în cadrul <i>Festivalului Curtea Artiștilor</i>	4.800 lei	Iunie – septembrie 2025	
69.	<i>Zilele europene ale patrimoniului</i> (în cadrul	15. 600 lei	Septembrie 2025	

	evenimentului <i>Haidaț pă la noi!</i> organizat în parteneriat cu Primăria municipiului Zalău)			
70.	Program cultural - <i>Noaptea Cercetătorilor Europeni</i> – (derulat și fizic și online)	5.800 lei	Martie Septembrie 2025	
71.	Program cultural <i>Ziua Națională a României</i> - <i>Împreună de ziua noastră!</i>	7.900 lei	Decembrie 2025	
72.	Programul editorial	34.500 lei lei	Anul 2025	

Manager,
Dr.CORINA BEJINARIU